
This item was submitted to [Loughborough's Research Repository](#) by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

2TA1_mp3_Our Story_Women Oral History from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Akbal Süalp, Zeynep Tül. 2020. "2ta1_mp3_our Story_women Oral History from Turkey". Loughborough University. <https://doi.org/10.17028/rd.lboro.12733232.v1>.

Ben 15 Temmuz 1973'te Gaziantep'in Oğuzeli ilçesine bağlı, Oğuzeli ilçesi olarak kayıtlı ama şeyin, Antep'in uzak bir mahallesinde, bir petrolde dünyaya geliyorum. Bizim coğrafyada kadınlar çok fazla, kız çocukları çok fazla istenen bir şey yok.

Gaziantep'in Oğuz ilçesine bağlı bir yerde doğdum. Babam işçi, petrolde çalışıyordu. Şehir merkezinden biraz uzak bir yerdi orası. İşte küçük kulübe gibi bir evimiz vardı, orada doğmuşum. Bizim coğrafyada kız çocukları çok istenen bir şey değil, çocuk değil ama ben istenerek yapılan bir çocuğum. Çünkü benden büyük bir ablam var. Ablam sekiz yaşında damdan düşüp ölünce, bizim coğrafyada yine çok fazla damdan düşme olayları falan çok oluyor, çok üzülmüşler, babam özellikle kız çocuklarına düşküncü biraz, çok üzülmünce bir tane kız çocuğu yapmaya tekrar karar veriyorlar ve ben dünyaya geliyorum. Onun için birazcık şey olarak büyüdüm yani sevgi içinde büyüdüm. Annem de babam da gerçekten yani, dünyaya bir daha gelsem onların çocuğu olarak dünyaya gelmeyi tercih ederdim. Tabii bu çocukken büyük bir sevgi, büyüyünce işler değişiyor tabii. Annem özellikle coğrafyanın gereği herhalde ya da öyle gördüğü için bilemeyeceğim, erkek çocuklarına daha düştün. Babam okumayı ve ilerlemeyi de seven birisi. Annem biraz daha gelenekçi. Kürt bir aileyiz aynı zamanda, ama şey, Urfa'dan göç etmişiz, 200 yıl önce Barak Obası dediğimiz bir obaya yerleştirilmişiz, Türkmenlerin yoğun olduğu yer. Hem Türkmen hem Arap hem de Kürt kültürünün olduğu bir coğrafyada büyümenin avantajlarını ve dezavantajları yaşadım. Avantajı şöyle, farklılıkları çok daha çabuk kabullenmek gibi bir şeyimiz var. Çok büyük bir zenginlik çünkü aynı zamanda. Son zamanlardaki bu şey kültürel yozlaşmayı, işte hep ötekileştirmeyi falan görünce, diyorum "iyi ki o coğrafyada doğmuşum," ilk önce şikâyet ediyordum ama şimdi iyi ki orada doğmuşum, çünkü farklılıkları kabul etmek çok daha çabuk ve kolay oluyor bizim açımızdan. Her şey, her türlü şeye açığız yani o anlamda.

Babam işçiydi, beş kardeşiz. Ben evin en küçüğüyüm. Üç erkek, iki kız. Abimgil okuyan, babam, dediğim gibi babam okumayı çok seven birisiydi. Kendisi okuyamamış, askerde Ali okulunda öğrenmiş, okuma yazmayı. Annem okuma yazma bilmiyor, ama hayatın, hayatı iyi okumuş diyeyim, öyle. Benim çocukluğumda kalan anılardan bir tanesi şey, abimin sık sık cezaevine girmesi. Çünkü abim aynı zamanda 1980 öncesi gençlik hareketinin içindeydi. Sürekli cezaevine girip çıkıyordu. İşte sonra bizim evimiz merkezde olmasına rağmen işte olayların yoğun olmasından, abimi korumak amaçlı, babamlar, dayımlar Mersin'de işte ona bir zarar gelmesin diye Mersin'e dayımın yanına gönderdiler. Dayımın yanına gönderdikten bir gün sonra işte bir olay üzerine tutuklandı abim. İşte evimize sürekli baskınlar oldu, olmaya başladı. Çocukluğum cezaevlerini ziyaretle geçti. Sekiz yıl cezaevinde kaldı abim ve aynı zamanda idam cezası aldı. İdam cezası alınca babam sürekli avukatlarla görüştüğü için Antep'ten taşınmak zorunda kaldık.

Çünkü babamın bir küçük bakkal dükkânı vardı o sıralarda ve babam çalışmıyordu mahkeme mahkeme gezmekten. Sonra evimizi falan satıp Hatay'a taşındık. Dayımlar orada çiftçilikle uğraşıyorlardı. Çiftçilik yapmak için Hatay'a gittik. Abim tutuklandı, cezası da onandıktan sonra Adana Kapalı Cezaevi'ndeydi abim aynı zamanda. İşte sürekli her bayram oraya gidip, geliyordum. Küçük olduğum için de her ziyarete gidiyordum annemlerle birlikte. Öyle yani bütün çalıştığımız, ekonomik olarak çok yıpratıyordu. Çünkü Antep'te avukatlar, Adana'da avukatlar, sürekli onları götürüp, getirmek, etmek, babamın koşturmacası arasındaydı. Abim, diğer abilerim de küçük, liseye gidiyordu diğer abilerim ve şey, onlar da tarlayla uğraşmak zorunda kalıyorduk, ailecek çalışıyorduk. Avukat ve yol parası (gülüyor) ödemekle geçirdik. İşte en son abim idam cezası aldığı anda televizyondan yayınlanınca, annem işte duymasın diye abimler falan geldi, televizyonu falan kapattılar. İşte okuldan geldim. Biz ne olduğunu anlamamıştık. Okuldaydım o zaman, okuldan gelince bütün akrabaların, eşin, dostun, bizim evde toplandığını gördük. Annem sürekli cenaze kalkmış gibi ağlıyordu. 15 gün evimizde yemek pişirmedi annem, bir cenaze şeyi gördü, böyle merasimi gibi bir şey oldu. İşte güzel yemeği sekiz yıl annem abimin sevdiği yemeği pişirmedi. İşte bizim oralarda, ellere kına yakılır bayramlarda. Şey annem bize kına yaktırmadı şey olur diye, yas ilan etti annem. Düğünlere gidemedik. Annem aynı keza, düğünlere gitmedi, simsiyah giyindi. Lastik ayakkabısına kadar siyahtı annemin o süreçte. Abimin o şey süreci bizi çok etkilemişti, çünkü toplum tarafından da dışlandık. Sürekli gözetim altındaydık, sürekli işte bir ufacık bir şey olsa ev hemen baskına uğruyordu. İlk şey olan biz oluyorduk. Hatay'da ben de Kürt olmamın da vermiş olduğu bir şey vardı, bulunduğumuz köy çok ülkücü ve gerici bir köydü aynı zamanda. Öyle yani, bayağı dışlanarak büyüdüğümüz bir çocukluk oldu ve çok çalıştık gerçekten. Yani ben çalışma hayatıma altı yaşında atılmış olarak, atıldım yani. Sürekli pamuk tarlasında, Hatay'da öyle geçti.

İşte ilkokula başladım. Okula başlayınca abimin tüm şeylerinde, mektuplarında özellikle benim okumama dair şey yapıyordu, sürekli yazı yazıyordu. Mutlaka okutun. Ablamı okutacak zamanı olmadı babamların. Çünkü şehir merkezinde tanıdıklarımız çok fazlaydı, ama zaten iki abim; akrabaların, eşin, dostun yanında kalıyor, okuyorlardı. Ayrıca bir ev tutma gibi ekonomik olarak şey olmadığı için ablamı biraz feda ettiler o şeye. Ablam okuyamadı onun için. Beşinci sınıfa geldiğimizde işte biraz da abimin o şeyiyle ben sürekli çalışıyordum ve okul birincisi oluyordum. Köyde ne kadarsa okul birincisiydim. Sonra babam, abim askere gitti, diğer abim Antep'te meslek lisesinde okuyordu. İşte kimse kalmayınca babam da bizim kirvemiz vardı, kirvemizle, brikethane açmaya karar verdiler ve Nizip'e taşındık. Beşinci sınıfı orada okudum. Hatta beşinci sınıfta biz şimdi birleştirilmiş sınıf olduğumuz için çok böyle test kitapları falan yoktu. O zaman işte 80 yıllarında şeye geldik, şehir merkezine gelince bu test kitaplarını falan gördük ve test sistemi ile o

zaman karşılaşmıştım. Ben ne yapılacağını bilmiyorum. Yani bütün arkadaşlarım harıl harıl ders kürüyordu, yazılı oluyorduk falan, ben böyle bakıyordum çünkü okulda öyle bir şey görmemiştik. Biz daha çok sözel ve yazınsal şeyler görüyorduk okulda. Test bizim hiç hayatımızda yoktu. İşte sonra bir öğretmenimizin şeyiyle bilgi yarışmasına katıldım. "Ben sana inanıyorum" dedi ve ben öğretmenimizin o sözüyle inanılmaz derecede çalıştım, bütün geçmiş test kitaplarını aldım, hepsine, dergilere çalıştım ve bilgi yarışmasına falan katılmıştım. İlerlemem de o öğretmenimizin çok büyük etkisi var. Ve sınıftan tek katılan bendim. Sonradan gelmeme rağmen aradaki farkı kapatmıştım çalışarak.

Sonra Nizip'te işte işler iyi gitmeyince, babam çünkü sürekli mahkeme günlerine gidiyordu. İşinin başında olamayınca orada da bir geriye vurma oldu. En son tabii Antep'e taşımak zorunda kaldık tekrar. Taşınınca zaten abim de o süreçte çıktı, cezaevinden çıkmıştı. Abimi Mersin'e yollarken abim beni havaya atarak vedalaştık, cezaevinden çıktığı ilk gün, hep beraber uyurdum ben abimle, işte kucağında uyurdum, göğsünde uyurdum abimin. İlk günde ben orta okula gitmeme rağmen abimle uyuyacağım diye tutturmuştum (gülüyor). Çok büyüdüğümünden dolayı abim rahatsız olmuştu, hani bir daha yatamazsın benimle falan demişti, öyle. Annem sürekli herhalde o çaresizliğin vermiş olduğu şeyle, sürekli adaklar adıyordu. İşte adaklarından bir tanesi de dileneceğim, dilendiğim parayla şey alacağım gıda alacağım ve ben onunla çocuklarımı şey yapacağım, doyuracağım, bir gün olsun diye. Bir de abim işte eve girerken, takla atacağım, üzerimden atlatacağım falan gibisinden, ilginç böyle batıl şeyleri vardı annemin. Abim cezaevinden, daha doğrusu tahliye kararını duydu, haber gelmişti. Annem banyodaydı. Annem, soğuk sıcak soğuk suyla, sıcak suyu karıştırmış, bir sıcak suyu dökmüş yanmış, bir soğuk suyu dökmüş donmuştu. Öyle yani bayağı kötü olmuştu. Babaannem bir tilili çekti, bizim Kürt usulü, zılgıt çaldı. Ondan sonra şey, abim cezaevinden çıktı, eve geldiğimde işte yine bir baktık annem takla atıyor, abim engellemeye çalışıyoruz, hepimiz engellemeye çalışıyoruz ama benim şeyim var, "ahtım var" dedi annem takla attı ve şey, abim de üzerinden atlamak zorunda kalmıştı. Annem dilendi, gitti eski komşularımızdan işte şeyler istedi durumu da izah edip, sonra makarna aldı ve biz makarna yedik o gün annem bize makarna pişirdi. Çok şeyler geçirdik. Çünkü gerçekten sekiz yıl, on altı bayram hiç asla evde kalmadık. Hep bayramın birinci günü şeylerdeydik, cezaevlerindeydik ve ben cezaevindeki o gardiyanın bize araması sonrası işte iş bitince kalorifer peteğine, o şey, tahta copunda tıkırtarak geçirdiği verdiği o sesi hiç unutamıyorum ve şeyi de unutamıyorum, o sürekli süngü seslerini de unutamıyorum ve inanılmaz mesela asansöre binince o korku şeyi oluştu bende. O sestən olmuştu. Yani korku ile büyüdük o şeyle.

Sonra işte abimde çıktı tabii, işte kız çocuklarının okuması ayıp dediler. Çünkü beşinci sınıfı okuyanlardan bir tanesi bendim. Amcam bir tane sadece kuzenimi okutmuştu, diğerleri ikiden ya da üçten çıkmıştı. Zaten köyde, yani okuma yazma bilenleri hemen çıkartıyorlardı. Çünkü ayıptı, kız çocukları okumaz. Ben okumaya gizli yazıldım zaten. Annem okutmak istemiyordu. Babam da ameliyat olduğu için kimse beni iplemiyordu, abimler falan da yoktu. Ondan dolayı şey, ben gittim, gizli yazıldım. Kendim yazıldım şeye. Bir komşumuz vardı, gardiyan çocuklarını yazıyordu, ben de onlarla birlikte gittim işte. O zaman kayıt parası istemişlerdi. Babamın hamallık falan yaptığını söyleyip rica ettiler ve benden de o zaman şey almamışlardı, kayıt parası almamışlardı. Akşama kadar fıstık kırdım. Fıstık bu baklavalık iç yaptık. O fıstığın içi tek tek kırılıp, elde çıkan şeydi ve ben sabah başlıyordum, akşama kadar ondan kırıyordum. Çünkü ekonomik olarak da gittikçe durumumuz kötüye gidiyordu ve beni ekonomik durumdan dolayı okutmazlar diye çok korkuyordum. En azından kendi kitaplarımı ve üst başımı alabilmek için sabah saat altıda başlıyordum, akşam altıya kadar fıstık kırıyordum. Tabii bu fıstık kırmalara annemi de dahil ettim sonrasında. Annemler falan da yardım ediyordu. Okumaya başladım ama şimdi Nizip'teyken akrabalarından uzak olduğumuz için onlar müdahale edemiyordu. Ne zaman Antep'e gelmeye başladık, bir baktım bir gün okuldan geldim, işte bütün babamın amcasının çocukları falan evde oturuyorlar ve babamı ikna etmeye çalışıyorlar. "Kız çocuğu okumasın, gönderme okula" falan diye. Babam işte "ben okutacağım dedi. Kız benim kızım, hiç kimseyi ilgilendirmez" dedi. Abimler de zaten aynı şeyi söyledi ama benim abim büyük bir devrimci olmasına rağmen işte herhalde o feodal kazıyınca altından çıkıyor. Bir gün beni okuldan almaya geldi ve işte evdeki akrabaların bulunduğu durumu anlattı ve şey dedi. "Yanlış yaparsan seni öldürürüm, bir yedi yıl, sekiz yılda senin için yatarım." Demişti. Yani ne demek istediğini o zaman anlamadım, niye böyle bir tehdit de bulundu? Çünkü bizde kız erkek ayrımı da yoktu yani biz istediğimiz gibi, kızlar, erkekler, ben kuzenlerimle gayet iyi oynuyorum, ediyorum. Komşularımızın çocuklarıyla hiç öyle bir engellemeyle falan da karşılaşmadığım halde, abimin bunu neden söyledi diye çok düşündüm. Meğer işte, sevdiğin olursa, yamuğun olursa anlamında... O şey ben de çok şey, etki yarattı. Böyle işte, erkek Ayşe'ye büründük ve okula gidip gelirken hep o kulağıma küpemi kaldı? İçimde bir yara mı oluşturdu? Onu ilerleyen zamanlarda ne olduğunu ancak o zaman anladım ve erkek gibi gidip geliyorduk. Sağa sola bakmak yok işte alnın yerde gidip, geleceksin. Tanınmış da bir ailedeydi aynı zamanda ailem. Zaten bulunduğumuz yerde akrabaların ve tanıdıkların olduğu bir yerdi. Onun için şey yapmamız gerekiyordu, yani eve laf getirmememiz gerekiyordu. İşte kızın, bir erkekle geziyor demememiz gerekiyordu. Bende herhalde "okumanın tek yolu buysa, biz de bunu yaparız" dedim ve ben sadece okula gerçekten sadece bunu düşündüm. Bol, bol okudum. Şeyin, abimlerin işte yine kitapla buluşmalarından kaynaklı, kitapla da aram iyiydi. Kitap, kitap okuyordum ve şey, okulda derece yapıyordum ki

beni okutsunlar, hiç kimsenin bir dili kalmasın diye. Baktılar ki okulda çok başarılıyım, bu defada anneme gelip söylemeye başladılar, işte okuyan kız hiçbir şey beceremez, işte yufka ekmek yapmasını bilmez, işte çamaşır yıkamasını bilmez, bulaşık yıkamasını bilmez, onların hepsini de öğrendim, sırf onların dilini kapatmak için. Hamurda yoğurdum, ekmek de yaptım, bulaşık da yıkadım, her şeyi yaptım. Yani bir, belki de o bunu söyleyenlerin kızından, ev kızlarından daha fazla ev kızı oldum. Yani okuyabilmek adına ne gerekiyorsa ben yaptım, yani üzerime düşen ne varsa yaptım. Onlar da engelleyemediler zaten bu şeyi. Okulu dereceyle bitirdim ortaokulu.

Liseye de o zaman iyi bir liseye yetecek puanın vardı, ama ben bir an önce ekonomik bağımsızlığımı kazanayım en azından diye ben ticaret lisesini yazılmak istedim. Bizimkiler çok ısrar etti oraya yazılmamam için ama ben dinlemedim, yazıldım. Muhasebe bölümünü çok seviyordum ve muhasebe bölümünde büyük bir şirkette muhasebeci olmayı hep hayal ediyordum. Ama bizim yine önüme engel çıktı, birinci sınıfta bitirip ikinci sınıfta bölümler ayrımı olunca, banka ve muhasebe bölümünde. Küçük abim geldi okulda, çünkü baş müdür yardımcısı onun eski öğretmeni idi ve geldi işte benim tercih yapmama izin vermediler. Direkt bankacıydı çünkü bankacılık biraz daha şeydi, daha kurumsal, daha resmi olduğu için orada okumam o bölümü seçmemi istediler. Ben yine kendi bildiğimi yapacaktım ama geldiler beklediler seçim yaparken, abim bekledi ve benim muhasebe bölümünü seçmeme, zaten seçme değil direkt okulun bahçesine topluyorlardı bizi, muhasebe bölümü seçenleri bir bölüme, benim ismim direkt şeydeydi zaten, bankacılık bölümünde, abim yazdırmıştı şeye, öyle. Onun için şey, bankacılığı şey yaptım. Hiç istemedim ama bankacılığı. Buna rağmen yaptığım iş buysa madem dedim, şey yaptım orada da başarılı oldum.

Muhasebesini oranın muhasebesinde çalıştım. İki yıl stajyer olarak, bir yılda aday memur olarak çalıştım. Memur olarak alacaklardı. O zaman 2000, 92 krizi olmuştu ve bankalar küçülerek büyümeyi hedeflediler. Bazı şubeleri kapatmışlardı. Öyle olunca, kadro beklerken başka yerden bizim şeye, kadrolu memurlar gelince, bizim biraz daha beklememiz gerekiyordu. Ben de sevmediğim bir mesleği yapmak istemedim ve ayrıldım. Benimkilerin haberi yoktu tabii. Ben dedim "şubemiz kapanıyor ve ben şey yapıyorum." O, o süreçte, bir gün Kadir Gecesi'ydi hiç unutmuyorum, evde yalnızdım ve arka arkaya bir sürü film izledim. Onların etkisiyle ben kapanmaya karar vermiştim. Bizimkiler çok directtiler, geleneksel kapanmamı istediler ama o türden kapanmamı istemediler. Ben kapanacağım deyince de bir şey demediler tabii. Bankadan çıktıktan sonra ben işte, abdestli namazlı bir kapanma, başımı kapattım 92'nin yılbaşının ertesi günü hemen. Öyle. Sonra işte dedim bari bir kursa gideyim. Yani böyle dini bir yere gittim, orada böyle çok basit gördüğüm şeyleri yapıp, zikredip, coşunca dedim ki "bu benim aklıma yatan bir

şey değil yani, din de bu değil" dedim ve şey kendim kitap okumaya karar verdim. Kendi kendime öğreneyim bir şeyleri. Sonra Arapça, işte Kur'anı öğretmeye çalıştılar bana. Anlamadığım bir şeyi okumak istemiyorum, seslendirme yapmak istemiyorum diye reddettim, Kur'anı okumadım, Arapça okumadım. Diğer kendim işte okudum, ama oradan sadece şeyi öğrendim, hatta bunu o kadar çok benimsemişim ki, beni Alevi sandılar. Böyle insan temelli bir şey olunca, kimseyi inandıramadım Sünni olduğuma, üniversiteyi kazandığımda da daha sonra da. Çünkü yani ben, benim şeyim de oydu zaten, insanız ve birbirimize yardım etmek zorundayız. Yani sadece bazı şeyleri yapmak için göndermiş bir şey değil. Bize de ulaşmak için, insanın yüreğine dokunmadan geçmek bilmiyorum niye. Ben onun için hep daha çok da ve insani ve şey yönünü aldım, o iyi olma, yardım etme o yönünü aldım. Onun için de ne dindarlara yaranabildim ne inançsızlara yaranabildim, ortada kaldım..beni çok yargıladı. Ama benim daha çok anlaştığım kişiler şeydi, kendini solda ifade eden insanlardı. Abim partisinin kurucu üyelerinden olduğu için aynı zamanda, ben onların bütün etkinliklerine katılıyordum. Hatta bir gün, dershanede Aziz Nesin'in bir oyununu getirtmişlerdi ve ben onların biletini satıyorum. Aynı zamanda kapalıyım. İşte "sizin memlekette eşek yok mu?" Oyunumuzun adı da bu. İşte biraz da siyah, siyah çok sevdiğim için siyah giyiniyordum. O zaman da böyle Refah'çılık yükselmişti. Refah Partisi'nin şeyleri yükselmişti ve siyah giyiniyorlardı kadınlar. Ben pardösü falan giymediğim için, hiçbir şey giymiyordum ben sadece, uzun etek, uzun kollu gömlek giyiyordum. O tür kapanmaya da karşı olduğum için, işte dershanede onu dağıtınca, küpeli arkadaşlarım falan vardı. Şey dediler, ya inanamadılar. Yani Aziz Nesin sanki sadece onlara ait bir şeymiş gibi... Nasıl yani? Diye sorguladılar beni hatta. Dedim ki "yok yani, Aziz Nesin bütün insanlığa mal olmuş bir şey, eğer siz sadece sol diye nitelendiriyorsanız, bence Aziz Nesin'i anlamamışsınız" diye bir savunma yapmışım hatta o zaman. O yıl yanlış tercihten kazanamamışım, sonra ikinci yıl daha çok solcuların gittiği bir dershane vardı "****" Dershanesi'ne oraya gittim. Üç mü, dört kapalı kız öğrenciydik biz o zaman. Hocalarım da bana hiç yüz vermiyorlardı kapalı olduğum için. Onlarda çünkü demokrat ve ilerici olduklarını sanıyorlardı. Öylelerdi gerçi ama. Sonra bir gün bir tartışma oldu okulda yani sınıfta dershanede; kader anlayışıyla ilgili bir şey olunca ben de şey demiştim, hiç unutmuyorum, "Afrika'daki açlık kader değil bence kapitalizmin sonucu" falan demiştim, hocalarım çok şaşırmıştı ve şey sonradan itiraf ettiler bana "biz seni tanıdık ama geç tanıdık" dediler. Ve ders, üniversiteyi kazanıp da onlara teşekkür etmek için yanlarına gittiğimde, işte o zaman dershanenin tanıtımı için bir fotoğraf çekimi olacaktı, beni en öne koydular, en öne oturttular. Reklam dedim, her şey! Yani para da şeyin bir önemi yokmuş, öyle olduğunu o zaman anladım. Zaten ticaret lisesi mezunu olduğum için bu ekonominin neyin üzerine döndüğünü az çok biliyordum. Çünkü aynı zamanda okul harçlıklarını çıkarabilmek için şeye de gidiyordum ben bulgur fabrikasında da çalışıyordum yaz tatilinde. Orada patronun ne kadar acımasızca, insanları sömürdüğünü de görüyordum ve hatta

o zamanda da şey yazıyordum, buna dair bir şeyler falan yazıyordum. İşte kapanırken arkadaşlara o şeyi okuduğumda, şey diyorlardı bana, hiç unutmuyorum, "ya sen kapalıydın, emek, işte emekten bahsediyorsun" falan. Yani o zaman bilgilerimle şey diyordum, yani "emeğin; sağı solu olmaz! Emek hepimizin ortaklaştığı tek nokta" diyordum ben. Ve sonra tabii İlerleyen zamanlarda daha politik olmaya başlayınca bunun gerçekten doğru bir tanım olduğunu da o zaman görmüştüm, anlamıştım. Bilmeden yaptığım, sadece günlük yaşamdan çıkardığım bir tanımdı ama gerçeği de buymuş, onu öğrendim yani şeyde.

Üniversiteyi kazanıp gidince de amcam hâlâ İşte "bu kız tek başına şehir dışına gidecek, başına bir şey gelirse ben size ne yapacağımı bilirim" falan diye şey yaptı tepki vermiş abimgile o zaman. "Allah'a şükür şimdiye kadar bir şey olmadı, şimdiden sonra da olmaz" dediler. Ben "****" Üniversitesi'ni kazandım. Puanım çok daha yüksekti, çok daha başka yerler de geliyordu, ama ben işte sınıf öğretmenliğini özellikle tercih ettim. Kapalıydım çünkü, işte kendimce o zaman mezun olursam şey olurum, bir köye atanırım, köyde hem çalışırım, işte köyde sınıfa girerken açılırım, sınıftan çıkınca kapanırım anlayışıyla sınıf öğretmenliği tercih etmiştim. Yoksa çok, puanım çok daha yüksekti. Daha farklı bölümlerde geliyordu. Ama iyi ki de seçmişim sınıf öğretmenliğini, çocukları çok seviyorum.

Okula başlayınca o zaman işte başörtülü kız çocukları şeye alınmıyordu, üniversiteye alınmıyordu. Bayağı işte her defasında otobüslerden indirildik şeyde ve işin ilginç yanı o süreçte de yine o başörtülü kadın arkadaşlara destek çıkan yine solcu diye nitelendirdiğimiz insanlardı. Çünkü onlar tek tipleşmeye karşıydı. Onların karşılıklı şey, dinin siyasallaşmasına karşılardı, ama asla inanca karşı değillerdi. O süreçte sonradan tabii o bu Fetö olayı çıkınca o zaman anladık. Böyle kulaklarında kulaklıklar olur, akşama kadar ilahi dinleyip, Kur'an-ı Kerim şeyleri dinleyen insanlar hiç bize destek vermemişti o süreçte. O copları şey yemişti, sol ve demokrat arkadaşlar yemişti bizimle birlikte. Sonra bir yol ayrımına geldim, ya kapatacaktım, açacaktım saçlarımı ya da okulu terk edecektim.

Okuduğum şeylerden şu vardı, yani inanç insanın burasındaydı, kapalılıkla alakası yoktu ve ben de ona, o şeyin arkasından gittim, saçımı açtım ve okulumu bırakmadım, yani okula devam ettim. Okulu o ilk başörtümü açtığımda kendimi çıplak hissettim, çok kötü hissettim. Böyle yani insanın kafasını kapatan şeyin beni bu kadar kapatmasına ben de karşıyım ve bunun mücadelesini o zamanda veriyordum, ama saçın kapanması, ne ne neyi amaçlamışlardı onu anlamakta zorluk çekiyordum o süreçte. Ve şeyi bitirdik, o süreçte somut bir şeyin içindeydim. Zaten gençlik çalışması, gazete çalışması yapıyordum, sürekli bildiriler dağıtıyordum, gazete dağıtımı

yapıyordum. Zaten bir yıl önce Kenan Mak sokak ortasında bıçaklanarak öldürülmüştü. Onun için çok fazla gergin bir üniversite ortamı geçirdik ve sürekli solcu öğrencilere sataşmalar oluyordu ve tedirgindi gençler. İşte şey de buna bağlı olarak tabii kantinlerde sağ ve solu şeyi çok keskindi. İşte ben bilmediğim için, şeye bir gün iktisadın şeyine gittim, kantinine gittim. Meğer sol tarafta solcular oturuyormuş, sağ tarafta sağcılar oturuyormuş. Ben gittim, arkadaşlarım neredeyse oradaydım çünkü hiçbir zaman kantinde oturup, masa başı devrimcilik şeyine asla girmedim. Çünkü çok da şey oluyordum. Ben ders, derste yapılması gerektiğine inanıyordum. Derslere girip, boykot, arkadaşlar şey diyordu "bugün derse girmiyoruz, boykot yapıyoruz." Dedim "siz zaten 24 saat boykot yapıyorsunuz, hiç derse girmiyorsunuz." Derse girmek gerekiyor diye o zaman da savunuyordum ve ben hiç solcularla oturmam, hep diğer köyden, bu vatani, bu bayrağı sevdiğini zanneden arkadaşlarımın yanında hep oturdum ve onların hep derdini dinledim. Çünkü birçoğunun babasını ya çiftçiydi ya işçiydi ve bizim derdimiz, sorunlarımız de ortaktı. Bize, bizim suni şeylerle bölünmeye ihtiyacımız yoktu diye hep böyle düşündüm ve ben sınıfta tek devrimci insandım. Sınıfımız çok gerici bir sınıftı ama herkesle şeydim, iyiydim, iyi olmaya çalışıyorum. ÖTK'lar dediğimiz şey aslında buydu. Ben sürekli bu bu çalışmaları yapıyordum.

Sonra üniversiteden mezun olduk tabii. Atandım, hemen ilk yılımda atandım. Urfa Suruç, Suruç'a atandım. Urfa Suruç'ta beş yıl görev yaptım. Şeyimizi biliyordum zaten, coğrafyamızı ve bölgemizi biliyordum. Kürt'lere yapılan o şeylerden sonra, işte her ne kadar savaş demeseler de düşük ölçekli bir savaşın sonucunda, Antep işçi kenti olduğu için aşırı derecede göç alıyordu ve her göçün beraberinde getirdiği büyük sorunlar vardı Antep'te. Çünkü benim çocukluğumun Antep'yle, işte üniversitedeki ya da sonraki Antep aynı değildi. Çünkü insanlar gerçekten geliyordu ve çok kalabalık nüfusla gelen anne ve babalar şeye çocuklarını kontrol edemiyorlardı. Eğitim ve eğitim alanında zaten bir eşitsizlik söz konusuydu ve çoğu zaten kimsenin yapmaz dediği işleri yapıyorlardı. Genelde ya hamal oluyorlardı ya da dokuma sektöründelerdi. Hatta dokuma sektöründe 96'da bir Ünalı Direnişi oldu. Bu Ünalı Direnişi'nde, bunun hepsinin örgütlenmesinde abimler yer aldığı için bizim evde nasıl planlandığını biliyorum ben ve orada işçiler de kendi arasında bölündü. Kürtler ve Türkler diye bölündü, yerli ve dışardan gelen şey diye bölündü ve dışardan gelenler o Kürt'ler bir kez daha aynı şeyde çalışmalarına rağmen ötekileştirildi. Yani o, onların mahallesi ayrıldı. Onların mahallesine Teksas dendi. İşte yani bir ikinci sınıf vatandaşı gibi gördü. Kanalizasyon yoktu, foseptik çukurlarda şey oluyordu, oradan sızan sularda çocuklar oynuyordu ve sürekli bir hastalık söz konusuydu ve sivrisinekler vardı. Otobüsler her yere gitmezdi, çok yakınından geçirdi. Asfalt denen bir şey yoktu zaten çok çamurdu, su kesintisi olurdu sürekli, kadınlar çatılarla su taşırlardı. İşin ilginç yanı, Barak Obası dediğimiz yerde, Antep'in işte bir yamacında onlar varken, öbür yamacında da Barak'tan Türkmen

dediğimiz kesim, geçimlerini sağlayamayınca onlar da Antep'e geldiler, fabrikaya gitmek için şey yaptılar, onlar da aynı koşullarda çalışıyordu ya da işte hemen alt tarafta böyle Antep'in bahçe dediğimiz bir kesimi vardı. İşte orada ya sarımsak ya da soğan otu ayıklayıp, mevsimlik tarım işçiliği yapıyorlardı. Kürt dediğimiz nüfus da genelde ya Mersin, Adana, Hatay'a mevsimlik tarım işçiliğine gidiyordu. İkisinin kaderi de aynı ama birbirlerini göremeyecek kadar da körlerdi, çok uzaklardı. İşin ilginç yanı otobüsler, servisler ilk önce geliyordu Kürt mahallesinden alıyordu işçileri, sonra da Türk mahallesinden alıp, aynı fabrikada ezilmeye gidiyorlardı ama yine de birbirlerini görmemek için ellerinden geleni de yapıyorlardı. Bu da patronun işine geliyordu ve ekmeğine yağ sürüyordu. Sonra şey geldik işte, Suruç'ta şey olunca, işte sendikaların önemini zaten biliyorum biraz daha politikleşince, sendikanın yönetimine girmem gerektiğini düşündüm. Orada da başka bir şeyle karşılaştım. İşte gruplar ortaya çıkmış, gruplar üzerinden bir mücadele, işte benim doğduğumdan dolayı bölgede inanılmaz derecede büyük, hem Kürt olup nasıl sosyalist oluyormuşum diye büyük bir baskı yaptılar bana. Ne olmam gerekiyor? Dedim. "Sen Kürt'sen, Kürt olacaksın" dediler (gülüyor). "Ben Kürt'üm ama ben sosyalist olmak istiyorum." Çünkü benim için bunların evet önemi var, beni ben yapan özellikler ama insanları birleştiren tek şeyin emek olduğunu hala söylüyorum dedim. Ben bizi birleştiren şeyler de hepimizi kapsayan şeylerde birleşmek istiyorum ve ben sosyalist olmak istiyorum, ben bir Türk milliyetçiliğini reddederken bir Kürt milliyetçisi olmak istemiyorum dedim. Ayıp bir şey değil dedim yani ben, ama çok eleştiri aldım. Evet Kürt milliyetçisi kadar Kürdüm ama dedim bunun yöntemleri birbirinden farklı, ben öyle olmak istemiyorum yani. Reddettim, reddettim şimdi arkadaşlar tarafından bayağı şey görüyorum. Ağlatıyorlardı beni. Yönetime, yönetimde ben tektim, aynı zamanda tek kadındım da ve bir kadın olarak hiçbir zaman orada bulunamadım. Hem bölgenin olmuş, görmüş olduğu şeyi hem farklı siyasi kimliğimden kaynaklı ve kadın, en önemlisi de kadın kimliğimden kaynaklı, böyle erkek, erkek tavır sergilemek zorundaydım. Elimi masaya vurmak zorundaydım, sesimi yükseltmek zorundaydım yoksa beni dinlemiyorlardı. Ve ben erkekleştim (gülüyor). Erkekleşince de bunun yanlış olduğunu sonradan fark ediyorsun. O süreçte fark etmiyorsun çünkü insanlar gerçekten ama sonradan fark ettim ki, bunun siyasi şeyle de alakası yok. O süreçteki Yurtsever kadın arkadaşlar da öyleydi ve onlar çok bizden daha erkeklerdi, erkek gibi şey yapıyorlardı. Her ne kadar kadın hareketinin içinde çok büyük, önemli bir yere sahip olsalar da hareketin içinde dinamik bir yapıları olsa da onlar da aslında erkek gibi davranmak zorunda kalıyorlardı ve hep bu erkeklik şeyinden kaynaklı, çok eziliyorlardı. Hayallerinden, şeyinden falan vazgeçiyorlardı.

Bir seçim sürecinde şey yaşamışsın işte, beni davet etmişlerdi, bir toplantıya davet edildim. Kadın sekreteri olduğum için, orada da kadın sekreteriydim, yönetimde ve gittim toplantılarına katıldım. Toplantılarda bir seçim öncesiydi ve seçim öncesinde işte kadınlar gelmiş böyle ve işte Kürtçe

konuşuyorlar. Az da olsa anlıyorum Kürtçe. Kadın anlatıyor aradan biraz zaman geçiyor kalkıyor, bir tanesi diyor ki bir daha anlatır mısın? Kadın aynı şeyi bir daha anlatıyor, defalarca anlatıyor, ben şaşırmıştım yani kadın beş defa anlattı aynı şeyi, nasıl anlamadılar falan gibisinden, meğer sonra bir tanesi dedi ki bizim okumamız, yazmamız yok! Ezber yapıyorum dedi. Yani gerçekten işte bu kadar inançla mücadelenin içinde olunca, insan mücadele içinden geri kalınca utanıyor, kendinden utanıyor. Okuma yazma bilmeyen bir kadının bu kadar canla başla bir şeyler için, çocuklarının geleceği için, bu kadar bizim kadar bilinçli olmasa da diyorum ama o şeye sahiplenmesi, mücadeleye sahiplenmesi, ben de başka bir duygu yarattı ve benim mücadeleye daha sıkı girmemi şey yaptı. Ya o okuma yazma bilmeyen kadın, aslında bana çok şey öğretti. Ben ona değil, o bana öğretmişti. Öyle, Antep'e geldik. Gelmek istemiyordum ben, bölge, bölgeden çıkmak istiyordum. Zaten kızmamın nedeni de oydu. Bölge gerçekten çok sertti, çok politikti aynı zamanda.

Ama politikaya odaklandığında aslında başka şeyleri de kaçırıyoruz. Yani devrimcilik yaparken çevreyi unutuyoruz, çevre sorunlarını unutuyoruz, her şeyi unuttuk aslında. Sonra dönüyoruz, çevre için mücadele ediyoruz. Oysa bunlar yavaş yavaş geliyor, kapitalizmin bütün şeyi, kültürel bir emperyalist şey vardı. Yani bunlardan uzak kalmak istemedim yani biraz daha, o coğrafyayı zaten biliyorum. Başka kültürlerle şey yapabilmek için, etkileşimde olabilmek için İstanbul'u çok istiyordum. Tayinimi İstanbul'a çıkartmak ama bizimkiler ona da izin vermedi. Özellikle annem, bir kızın İstanbul'da tek başına olması şey değildi. Zaten annem, babam vefat edince, annemle de beraber kaldığımız için biz, ben nereye gitsem, annemle beraber gidiyordum. Ama annem de öyle mücadelenin dışında olan bir kadın değildi, her ne kadar, sadece biraz korkuyordu, şeyden korkuyordu, abimin görmüş olduğu o işkenceleri, bir kadın olarak benim görmemden de korktuğu için belki, kendince koruma iç güdüsüyle davranıyordu.

Antep'e gelmek zorunda kaldık. Antep'e geldim. Sendikalarda yine görev aldım. Aynı zamanda bu sefer de işçi çalışmalarını yaptım mahallelerde. Yine gazetede çalıştım, gazete dağıttım. Sonra bu işçi, greve giden işçilerin içinde kadınlar da olunca onlarla röportaj falan yapınca, "****" grubuna dahil oldum ve oradan şey yapmaya başladım. Sürekli mahallenin içinde kadınlarla beraberdim. Onlarla çalışma yapıyordum, başka arkadaşlarla birlikte. Ve şey, şunu fark ettim: tekdüze şeyin aslında insanları çekmediğini gördüm. Yani, bizi hala üstenci bir şeyle yaklaşımını düşündüm. Sanatın bunda devre girmesiyle ilgili düşündük ve o zaman arkadaşlarla sanat derneğini kurduk. Antep'te bir sanat derneğimiz var aynı zamanda. Film festivalleri falan yapılıyor. Orada biz daha çok böyle işçi kadınların, o kadınların sinemayla buluşmasına vesile olmak için 8 Martlarda şey yaptık arkadaşlarla birlikte, bir dükkân şey yaptık, düzelttik birilerinden. Dükkânda işte sinema

sistemi kurduk ve o kadınları, kadınlara, kadınlar gününe dair şeyler izlettik. Çünkü evden çıkamıyorlardı ve evden çıkamıyorlarsa biz gideriz onlara diye, onların şeylerine, çalışmalarının içinde olduk. Tabii bunların hepsini biz yapmak zorunda kaldım. Çünkü inanılmaz derecede baskı vardı ve ben hem bir yandan okul, bir yandan annemin evlen baskısı, çünkü yaş ilerliyor ben hala evlenmiyorum diyerekten büyük baskı da vardı aynı zamanda, sendika işi, hepsini hepsini biz yaptık. Yani bizimkilerin, örgüttür, mörgüttür haberi yoktu çok nadir sadece ev toplantılarında falan ve röportajlarımda ben kendi şeyimi oluşturmuştum, haber ağımı oluşturmuştum. Çünkü gittiğim her yerde, bir sokakta bir kadınla samimiyeti geliştirmiştim ve bir olay olduğunda ve ben o kadınlarla buluyordum ve mahalledeki kadınlarla gidip kapı, kapı şey geziyorduk. Onlarla, kadınların bu konuyla ilgili düşünceleri nelerdi, onları şey yapıyorduk. Sonra tabii bir süre açığa alındık, açığa alınınca ortaya her şey çıktı (gülüyor). Daha doğrusu, ismimle gazeteye yazı yazınca, kendi ismimle, o zaman çıktı. Sonra ismimi değiştirdim, ismimi kullanmadım, başka isimle yazdım.

Tabii öyle olunca şiddette gördüm. Yani evet, ilerici, demokrat olmalarına rağmen işte başka bir şeyleri bahane ederek, sırf çünkü bu duygusu aynı zamanda onlar için şey de olurdu, onlar için iyi olmazdı, prestijleri şey olurdu. Başka şeyleri şey yapıp, şiddet gördüm. Yılmadım ama, yine, yine yaptım bildiğimi. Yani yapmak istedikten sonra insan her şeyi göze alıyormuş, ben onu anladım ve yaptım. Ne dedilerse tersini yaptım ben. Kendi inandığım işleri yaptım. Çünkü gerçekten bunları bilip, özellikle bu Suriye göçten sonra ben Suriyeli kadınlarla ilgili yazı dizisi hazırlamıştım o süreçte, hepsini gezdim.

Kürt, gelen kadınlara Kürt, Kürtçe bilen bir kadınla gittim. Kürtçe bilen Türkmenler zaten iyi biliyordu Kürtçe'yi anlayabiliyordum. Baraklar Barak Kürtçesini konuşuyorlardı. Arap, Arapların yanına Arapça bilen arkadaşlarımla gittim. Buldum hepsini, onlarla birlikte gittim ve orada yaşanan şeyleri görünce, yani duyunca ve anlattıklarına şahit olunca onun yükü altında ezilmek istemedim. Yani bunu herkesin duyması gerektiğine inandım ve ben onların sesi olmak için elimden geleni yaptım ve kullandım. Röportajlar da yaptım aynı zamanda. İyi ki de yapmışım diyorum çünkü buna sessiz kalma bence başka şeydi. Yaşamak, insanın inandığı bir değer üzerinden gitmesi diye düşündüm. Açığa alındım, açığa alındım, işte o zaman tabii bütün sülale ve açığa alınma sebebim PKK'ye bağlandığı için başka bir siyasal kimliğim olmasına rağmen işte PKK'ye yardım ve yataklıktan, bir sürü gerekçe sunarak, terör örgütünden açığa alınınca, köyde de farklı şeyler oldu. İşte ben nerelere gitmemişim ki, ben işte Kobani'ye geçmişim savaşımışım, işte ben şeye gitmişim, neredeyse yani dağlarda savaşımışım, ben öğretmenlik falan yapmamışım yani. Öyle inanılmaz derece de şeyler uyduruldu. En sonunda abim haber göndermiş. İşte

köydekilerle "utanıyorsanız soy isminizi değiştirin, benim bacımın yaptığı şeyde utanılacak bir şey yok!" dediler. Beni dışarıya karşı savundular, ama (gülüyor) kendi içimizde baskıyı da kurdular yani. İşte uzak durmam için ellerinden geleni yaptılar. Sonra sürgün oldum, sürgün oldum yine buraya geldim. Burada da yine yönetime girdim, yani gireceğim. İstifa et dediler ama ben istifa etmeyi, yani bu saatten sonra istifa etmenin hiçbir anlamı olmadığını düşünüyorum ben. Yani gereği yok. Kaçmanın bir gereğinin olmadığını düşündüğüm için de bu şeyin içindeyim, mücadelenin içindeyim. Ben öğrencilerim, okul, kız çocuklarını okula göndermiyorlardı, ben tarlalardan kız çocuklarını topladım. Onlara karşı benim sorumluluklarım da var. Çocuğum olmayabilir ama yani kendimi çok büyük sorumluluk sahibi hissediyorum onlara karşı da. Yani sadece onlara değil yani, sadece acıyorum yani bu kadar içinde kin biriktiren, düşmanlık biriktiren insanlara acıyorum ve ondan kurtuluşun da sadece bundan olduğuna inandığım için mücadele ediyorum ben. Ben yine o dediğim, geçen yıl işte yine başka bir meseleden kaynaklı ve aslında yine bu, bu, bundan kaynaklı, mücadelenin içinde, kolum kırıldı falan ama yine yılmadım, devam ediyorum. Yani bütün yaşadıklarımın öğrendiğim bir şey var. Burada son bir tane Ermeni kadınla tanıştım. O, onun, onların hayatını da merak ettim. O Ermeni kadın da anlatıyor aynı. Burada Alevi mahallesinde oturuyorum. Alevi insanların hayatlarına dokunayım dedim, gittim. Hepimiz, hepsinde sorun aynı. Çocuk gelini hepsinde var, kadın meselesi hepsinde var, demek ki dünyanın neresinde olursan ol kadın olman yeterli, zaten baştan kaybediyorsun. Baştan kaybettiğinin farkında olup da bir kenara geçip oturmanın hiçbir anlamı da yok. Bir mücadeleden başka şansım yok benim. Onun için mücadele etmeye devam ediyorum, öyle. Çok zorluklarla okuduk, ettik falan ama geldiğim yerde mutluyum. Yani şey diyorum, erkeklere söylüyorum "size yüz-sıfır fark attım" diyorum. Yüz-sıfır öndeydiniz ama ben size yüz-sıfır fark attım diyorum. Gücümün, bir kadın olarak gücümün farkındayım, değiştirici ve dönüştürücü gücümün farkındayım. Çünkü geriye dönüş olduğunda beni ne beklediğini de biliyorum. O karanlık dünyayı da biliyorum. Kapalı kent, o çevremdekileri de biliyorum ve şimdi bir de okuyorum ben. Şimdi İran'da Kürt kadınları bu durumdan memnun olsaydı, mücadele etmezlerdi. Neler, neler yaptılar? Yani bir sürü de film izliyoruz aynı zamanda ve elimizden ne geliyorsa yapmak zorundayız. Başka da başka şansımız yok, çaremiz yok çünkü. Yoksa ben, benim gibi düşünen insanların sayısını çoğaltmak için uğraşıyorum. Çünkü çevremde benim gibi düşünen insanların sayısı çoğalırsa nefes alabilirim ben. Yoksa alamayacağım yani. Çünkü her gün, her gün benim oturduğum yerden, şimdi bana soruyorlar, işte nasıl? Sürgün yeri işte falan, yaşadığım yer bir Alevi mahallesi..buradan ve apartman da Alevi apartmanı, ben Kürt Sünni'yim. Benim buradan bakınca dedim dünyanın en rahat yerlerinden bir tanesi, çünkü her ne kadar gericiliği içinde barındırsalar da bazı şeylerde ama Sünnilere rağmen biraz daha ilericiler en azından. Yani o açıdan rahatım. Ama dünya sadece buradan ibaret değil ki dedim yani buradan ibaret değil, insan yaşadığı yerden bakmamalı sadece,

başka yerlerden de bakabilmeyi görmeli ve ona göre mücadele etmeli, konumunu da ona göre oluşturmali.

Yani çocukken oturduğumuz yer kenar semtti zaten. Hatay'a taşınmadan önce farkımız yoktu. Yani her yoksul şeyin olduğu şehrin olduğu gibi bizim de parkımız yoktu, sokaklar bizim şeyimizdi, oyun bahçemizdi ve bizim mahallemizde şöyle bir şeydi, az önce anlattığım gibi Kürtlerin de olduğu, aynı zamanda işte gecekondulaşmayı önlemek için yapılan belediye evleri dediğimiz bir ev planlama vardı. Önleyemediler gerçi de ama bir güzel bir mahallesinin şeyindeydi bizim evimiz de. İmarı aynıydı, bütün evler aynı şekilde yapılmıştı. Bahçeliydi, güzeldi. Orada Antep'in yerlisi dediğimiz kentliler de vardı. Ondan dolayı böyle bir ayrışma da vardı. İşte biz, biz Kürt'tük ama Antepli olduğumuz için, Antep Kürt'lerinden olduğumuz için bizi Kürt şeyine koymuyorlardı. Onların gözünde Kürt, Urfa işte ve Vanlılar daha çok çünkü Kürt Vanlıların ve Urfalıların özellikle Suruçluların yoğun olduğu bir yerdi. Bizi Kürt olarak şey yapmıyordu, bizi daha çabuk kabulleniyorlardı. Hem Türkçe bildiğimizden de kaynaklı biraz. Onlar diğer tarafta biraz şey yapıyordu, biz onların köprüsü gibiydik. Kürtlerdendi Urfalı dediğimiz de onlarda en çok bizimle konuşuyorlardı. Onlar da diğerleri de en çok bizimle konuşurdu. Yani bizim dediğimiz işte bizim akrabalarımız da vardı, sıra sıra hepimizde aynı yerden almışız evler. Onların da olduğu yerde böyle akraba, kuzen, eş, dostun, çocuklu şeyiyle birlikte yani yabancı yoktu içimizde. İyiydi yani arkadaşlık ilişkilerimiz.

Ablam biraz daha büyük olduğu için o evdeydi. Çünkü kız çocukları büyüyünce evde oturur, annelerine yardım eder. Abimler hepsi okuyordu zaten. Yazın da teknik lise mezunu oldukları için elektrikçide çalışırlardı. İşte babam daha önce petrolde çalışıyordu, sonra kendi bakkal dükkanını açmıştı o da. İşte annem de babama yardım eden, kendi halinde, ekonomik durumu çok kötü olmayan, çok çok da iyi olmayan ama çevreye göre iyi ekonomik durumu iyi olan bir aileydik. Tabii sonra işte avukatlar, dört tane avukat tuttu babam, avukatların masrafları, gidiş gelişi, abimin şeyleri falan olunca ekonomik olarak biraz daha da kötü olduk. Evimizi satıp Hatay'a gidince, orada da şey ama Antep'le, Hatay'daki köyümüzü karşı, şöyle karşılaştırabilirim. Ben kırsal kesimin daha özgür olduğunu düşünüyorum kentlerden. O da şundan kaynaklı, şimdi kadınlar şehirde sadece dört duvar arasında. Eğer bir bilinç yoksa şeyin dışına çıkamıyor, evin dışına falan çıkamıyorlar, üretimin içinde çok fazla yoklar, hele ki memur falan değillerse o zaman hiç çalışmıyorlardı benim çocukluk döneminde. İşte genç kızlar da evin içindeydi, dört duvarın arasında bir şey kalıyorlardı. Ben şeye gittim, köye gittim. Köy soğuk, tarımın olduğu bir yer aynı zamanda, Amik Ovası. İşte bütün kadınlı, erkekli tarlada. Kadınlar ve erkekler rahatça konuşma şeyini gördüm, yani işte sulama kanalında paydos sonrası bütün kızlı, erkekli atarlardı suyun içine

ve yüzme yarışı yaparlardı. Biz bunu Antep'te görmedik yani göremezdim. Çünkü hala sofraya erkek ve kadınların aynı oturmadığı bir yerden, çok daha böyle şey ama, fikirsel anlamda şeydi, ülkücü ve gericilerdi ama sosyal yaşamda o köyün vermiş olduğu bir rahatlık da vardı. Müthiş bir şey vardı. Yani kızlı, erkekli oturup konuşmalar, etmeler, düğünlerde aynı keza el ele tutuşup oynamalar falan, yani o şeyleri çok iyiydi. Hatta genelde işte abimler tarlada çalışıyordu. Abimler tarlada çalışıyordu, ablam anneme yardım ediyordu, ben de işte hayvanlarımız vardı, hayvan otlatmaya gidiyordum. Üç bölümü vardı yani yaşının kaç olduğunun hiçbir önemi yoktu. Herkes üretimin içindeydi. Şimdi bazen abimler şey diyor, abimlere ben aynı zaman da yemek de götürdüm. Öğle yemekleri falan ve götürdüğüm yer o kadar uzaktı ki, gittikleri yer. Abim şimdi şey diyor "biz kendi çocuğumuzu diyor, acaba o kadar uzak bir yere gönderir miyiz şimdi?" Göndermeyiz ama işte herhalde koşullarının şeyi o süreçte, ben onlara en az üç kilometre ötedeki yere şey götürebiliyordum, yemek götürebiliyordum. O temmuzun sıcağında, Akdeniz'in sıcağında. Yılandan mılandan korkmadan gidiyordum yani. Annem işte çok erkekçiydi. Evde abimlere asla bir şey yaptırmazdı. Bütün şeyi, abimlerin yapacağı bütün işleri de kendisi yapardı. Babam daha çok kız çocuklarını severdi, ama babam da işte o bilinci yoktu yani işte, erkeklerde yapmak zorunda işte, öyle bir bilinci yoktu ama bizi çok severdi. Dünyanın en iyi babası ama en kötü kocasıydı. Annem, annemle arası çok iyi değildi babamın. Daha doğrusu bizim zamanımızda değil de daha önceden annemle yaşadığı sorunlardan kaynaklı, ama çok iyi bir babaydı. Kız çocuklarını da çok severdi, kız çocuklarına da fırsat verilmesi için hep söylerdi, inanırdı. Yani o coğrafyada, okumadan böyle olmak gerçekten de çok zor, yani öyle kolay bir şey değil babamın yaptığı da. Biz babamla çok eğlenirdik aynı zamanda. Ama abimler maalesef, abim, diğer abim cezaevinde oluşundan kaynaklı, abimler biraz daha küçüktü. O kuzenlerimin, kuzenlerim çünkü ülkücülerdi. Onların şeyinden çok etkilenmişlerdi ve evde erkek çok hakimdi. Abim ilk cezaevinden çıktığında komün yaşam, şey dedi "herkes sırayla şey yıkayacak, bulaşık yıkayacak. Bu sadece kız çocuklarının görevi değil" falan demişti. Abim, abime güldüler. Abim bir gün çıkış şey yaptı, kendisi yıkamaya başladı, Annem "hayır! Ayıptır bu! Biz durmuşken, sen olur mu?" İşte abim banyodan sonra kendi iç çamaşırlarını falan da yıkardı. İşte "benim iç çamaşırını yıkamak zorunda değilsiniz" falan derdi abim. Cezaevinden çıktıktan sonra annem oturur ağlardı. "Sen bize neden şeyini yıkattırmıyorsun?" O da şeyi söylüyordu anneme sürekli "Ya anneciğim, benim kirli çamaşırlarımı yıkamak zorunda değilsiniz. Ne kız kardeşlerim ne de sen. Ben kendi şeyimi yapabiliyorum, kendi işimi yapmalıyım. Öyle de olmalısın, zaten" falan. Sonra yıllar geçince, abim şey oldu, abi ne oldu? dedim. "Çevre benden daha inatçı çıktı, keçi inatlı çıktı" dedi. Çünkü abim dışlandı. Yani abim çok dışlanmıştı o süreçte. Hatta abim her bunu söylediğinde işte gülüyorlardı abime. Ya abim kadın erkek şeyiyle ilgili her defasında bir şey bahsettiğinde abime gülüyorlardı.

Ama abim mesela şimdi evlilik, evlendikten sonra eşiyle şeyinde falan onun güzelliğini yeni yeni fark ediyorlar insanlar. Çünkü abim yaptı, eşine de yaptı yani. Şey anlamında da yaptı.

Asla çocukların yanında tartışmadılar, çocuklara asla olsa sonra biraz daha bilinçli bir şey olunca çevreden çocuklarda, çocuklara da yansıdı. Çocuklarda da inanılmaz derecede şey var, o bilinç var şimdi. Ondan sonra erkek çocuklar için anneye falan da çok inanılmaz yardımcı oldukları için şimdi sülaledeki herkes şey diyor, ya ne güzel senin çocukların falan, işte o abimin eve vermiş olduğu bilinçle ilgili. Onu yeni yeni görüyorlar. Çocuklar da daha yeni yeni şey yapıyor, farkına varıyorlar. Onlar da daha yeni yeni. Yani bir dönüşüm dediğim şey gerçekten çok zahmetli ve uzunmuş. Birdenbire olmuyormuş. Birdenbire olabilmesi için toplumda büyük bir değişim yaratabilmek için herhalde ekonomik bir şeyin de olması gerektiği. Yani o olmadan da öbürleri biraz olmuyor. Onu, onu fark ettim ben.

Kız erkek şeyinde işte hala devam eden bir şey var. Bu sülalede ilk okuyan kız çocuğu da ben olduğum için, işte ben de siyasetle, yani politikayla da uğraşan tek ben varım. İşte benim sürgün oluşum, şey oluşum hem kız çocuklarına örnek gösterip hem de sakın ha onun gibi olma deyip, iki uç, ucu örnek olarak gösteriyorlar beni. Bu da çok garip. Hem örnek gösterip okuyun, başarılı olun, işte namusuna leke sürmeden okulu bitirdi falan gibisinden şeyler söylenip, şey de oluyorum örnek de oluyorum. Bir yandan da öyle diyorlar onlar. Ben öyle düşünüyorum da öyle diyorlar. Bir yandan da şey, işte bak, uzak durun, siyasetten uzak durun, şundan uzak durun, çocuklar kadın haklarına dair bir şey söylediğinde işte feminist mi olacaksınız? "****" ilgili. Hemen beni söylüyorlar. Bir sürü şey, hem işte bütün uçları yaşıyorsun yani. Göğüs, göğüs geriyorsun, yapacak bir şey yok yani. Çünkü gerçekten değişim öyle kolay değil. Değiştiğini zannettiğin birçok şeyin aslında değişmediğini biraz altını kazı... yani kendimizden de ben kendimden de şey yapıyorum. Bu kadar bilincimiz var, bu kadar şeyimiz var ama bir olaya bazen öyle bir yerden bakıyorum ki, benim de daha zihnimde çözemediğim birçok şeylerin, kelimeler dürmüşüm. Yani ben de şaşıyorum kendime, hala geliştirmeye çalışıyorum, hala içimdeki o bana nasıl vermişlerse o kadın rolünü, toplumsal kadın rolünü, reddetmem için ne gerekiyorsa daha hala yapıyorum. Hala mücadele içindeyim. Herhalde ölünceye kadar da devam edecek. Çünkü toplum daha da bir geriye gidiyor yani. Benim çocukluğumdan daha geri diye düşünüyorum ben şu an. En azından orada ispiyonculuk yoktu ya! Kimse birbirini ispiyonlamazdı. Benim şeyimde, abime yardım olsun diye o zaman para toplamışlardı, hiç unutmuyorum ve o zaman işte komisere "para toplanıyor" diyerekten, bütün akrabalarımı şikâyet etmişlerdi ve onların hepsi dayaktan geçmişti, sıra dayaağından. Karakola alınmıştı ve onlar asla şey demişlerdi "hayır! Biz evlenecek oğlu olana yardım edi..." Şimdi olsa hepsi satar diye düşünüyorum ben. Yani bir bize bu konuda katılsın ya

da katılmasın, onaylasın ya da onaylamasın, o zaman da böyle bir sahiplenme şeyi vardı, şimdi kimse kimseyi sahiplenmiyor da gerçekten yani. Hatta bir gün Adana'da bir görüşe gitmiştik, unutmuyorum ben, orada ilk önce açık görüş olacaktı. Bu Adana'da cezaevinden kaçanların olduğu sıralardı işte. O süreçte işte cezaevinde baskın olmuştu ve mahkûmlar taranmıştı uyuduğu yerde. Dediler ki açık görüş olmayacak! Bütün anneler o süreçte bekleme kararı almışlardı cezaevinin önünde ve kapılar kırılmıştı, hiç unutmuyorum, ben de çocuktum, her yerde helikopterler falan bile gelmişti yani o anı da unutamıyorum. Oturuyorduk orada bekleme şeyinde birisi geldi. Babam şey dedi "kalacak yeriniz var mı?" Hiç tanımıyoruz. Babam da "yok" dedi. "Hadi, hadi bize gidelim o zaman biz de misafir..." Bizi misafir etmişlerdi ve orada o cezaevinin etrafındaki evler, o süreçte birçok mahkûm ailesini şey yaptı, misafir etmişlerdi. Biz hiç tanımadığımız bir eve gittik o gece, orada misafir kaldık yani annem, ben, babam. Bizi evlerine davet ettiler. Öyle bir dayanışmanın olduğu bir kültür vardı 80 döneminde. Şimdi işte bir açığa alındım derken kendi okuldaki arkadaşlarım bana selam vermediler. Buraya geldim, işte ben gitmeden, namım gitmiş, sürgün geldiğime dair. Bir de "****" gitmiş, Eğitim Senliyim diye. Kürdüm, Eğitim Senliyim, hatta bir de burada şurada bir yargı var, şimdi Eğitim Sen'liler Alevi diye. Hem Kürdüm hem Aleviyim hem de Eğitim Senliyim. Yekten tam bir terörist yani, kuyrukunun kuyruklusu diye gitmiş haber. Öğretmenler odasına girdim, zaten kaşımdan, gözümünden anlamışlar Kürt olduğumu ve şey bana değişik gözle baktılar yani. Kendimi kabul ettirene kadar bayağı uğraştım ama en sonunda şey dediler "ya, biz Eğitim Sen'i seninle tanıdık" falan dediler hatta. Dedim ki "Eğitim Sen ney ki? Yani ney? Eğitim Sen, sen, ben yani bir kişi değil ki dedim yani bu. Onu oluşturan öğretmenler yani" dedim. Çok önyargılı var. Ya ben şeyi gördüm ama "iyi ki de buraya gelmişim" dedim. Bölgeden çıktım ama kötü bir bölgeye geldim. Böyle gerçekten milliyetçiliğin de çok şey olduğu, işte ben anlamakta zorlanıyor, zorluk çekiyorum. Yani mesela ben, benim onu savunmam lazım gerçekten de bu Sivas Katliamını, Maraş Katliamını benim savunmam gerekiyor ve savunuyorum da. Çünkü özür borcumuz var oradaki insanlara yapılan şeylerden üstümde bıraktığı, böyle bir sorumluluğum olduğunu düşünüyorum ben, insan olarak da. Ya buraya geldim, insanlar işte ülkücü yani Alevi ama ülkücüler ve ben aklım almıyor ve şaşıyorum nasıl böyle bir değişim olur diye. Nasıl bir şey ve ben sürekli onlara söylüyorum "ya kadınların karınları deşildi ve siz onlarla şimdi aynı yerdesiniz." Aynı fikir... yani insan olmak farklı bir şey aynı fikirde, aynı çatı altında olamazsınız diyorum. İşte Türk Eğitim-Senliler mesela. Böyle bir şeyim yoktu, buraya gelene kadar asla benim şu sendika, bu sendika şeyim yoktu. Ben kendimi doğru anlatmalıyım ve ben kendim arkadaşları Eğitim Senli yapmalıyım diye bir şey vardı ve asla bir başka sendikayı kötüleyerek, şey yaparak değil ama buraya gelip de bunu görünce, yani ben de eleştirdiğim şeyi yapmaya başladım. Yani söylüyorum artık "ya siz nasıl orada olursunuz?" diyorum şeye. Haklı olarak söylüyorum artık, çünkü ben yani insan geçmişini bilmek zorunda ya. Yani şeyi bilmek

zorunda diyorum ben, şimdi ben kendi geçmişimi biliyorum, kendi geçmişimle yüzleşiyorum, tarihimle yüzleşiyorum, bir Dersim Olaylarıyla, bir Halepçe Katliamıyla, işte daha geçen, geçen yıllarda yapılan bir Sur Operasyonu, Nusaybin'le ben onların hepsiyle yüzleşiyorum ve ben zaten onun için çıktım şeye, barış, barış dedim zaten onun için çıktım greve. Buradaki insanların bu kadar duyarsız olmasına ben gerçekten biraz artık kızıyorum yani ve söylüyorum, bunu söylemeye başladım yani. Ama buradaki insanlar gerçekten hiçbir şey bilmiyorlar ve televizyondan ne söylenmişse o kadar kopmuşlar ki şeyler, yani biz devrimci dediğimiz, ilerici dediğimiz insanlarla hatlar kopuk, ben onu anladım yani gerçekten. Bölge için söylemiyorum, bölgede inanılmaz bir çalışma var ve politik şey var ama burada öyle değil. Yani hiçbir şeyden haberdar değiller. Gözlerini kapatmışlar ve neredeyse Kürt kuyruklu dese ona inanacak bir özellikte bir cehalet var burada ve hiçbir çalışma da yok işin açıkçası. Çalışmada yapmak istemiyorlar çünkü burada bir CHP var, CHP'nin bile hiçbir şey yaptığını görmüyorum. Söylüyorum sürekli CHP yönetimine de söylüyorum. Bir milletvekili var, ona, sık sık ziyaretimize geliyor bizim sendikaya, ona da söylüyorum. Toplantı, ziyarete gelip toplantı yaptığında ona da söylüyorum hiçbir çalışmalarının olmadığını. Ya bir Alevi kesimi var, tutmuşlar onu yani, bir Sünni'nin çok şeyi yok burada, katkısı, payı yok. Kalıplaşmış, Sünnilerin hepsi AK Partili ya da ülkücü işte Aleviler de şeyci CHP'li. Öyle bir kalıplaşmış bir şey var ve bu başörtüsü de bölmüş ve insanlara nasıl ulaşacaklarını bilmiyorlar. Bizim devrimcilerin de kafası karışık diye düşünüyorum. Şundan dolayı, ya şeye söylüyorum "bakın, başörtüsünün kadını özgürleştirdiğini iddia eden bir kesim var karşımızda." Nasıl bir kesim? Şöyle diyorum, sen bin kere söyle, eve kapatıyor, bir seni eve kapatıyor, senin özgürlüğünü elinden alıyor. Buna inandıramazsın kadınlara diyorum. Niye diyorlar? Çünkü diyorum bu kadın şey, evden dışarı çıkmayan kadın, bir sokak ötede Kur'an kursuna gitme gücünü elde ediyor, çünkü benim komşum, benim evime gelmiyordu, niye? Evimizde erkek vardı bizim. Abilerim falan vardı, gelmiyorlardı. Çünkü erkeği olan eve gidilmezdi, genç kızlar gidemezdi oraya. Ne olur ne olmaz diye. Şimdi ama Kur'an öğrenmek için iki sokak öteye, üç sokak öteye çıkınca, kız evden dışarı çıkma özgürlüğünü başörtüsüyle ve dinle elde etmiş oluyor. Bizim bu özgürlük değil. Ben dediğim özgürlük bu değil ama onun için özgürlük. Bilmiyor ki anlamını. Sonra şey dedim, onu da geçtim, sonra bunlar bir kültür, din turizmi yapıyorlar. İşte bırakın artık şeyleri sokakları, şehrin bir ucuna gitmeyi, bir araya geliyorlar, şıhları ziyarete gidiyorlar işte benim bölgem, Adıyaman'a gidiyorlar,

İstanbul'da Mahmut-u Tarikatı mı ne var. Fatih'e gidiyorlar. Ya şimdi İstanbul'a gitmesi mümkün değil o kadının. Ama, ama bu vasıtayla gidiyor yani şeye. Şimdi bu kadına nasıl diyebilirsin ki din seni eve kapatıyor, özgür değilsin, bunu öğretemezsin. Bunun başka bir yol olarak, şeyden vazgeçmemiz lazım bu gerçekten insanların kafasını açmayan şeylerden vazgeçmemiz gerektiğini

düşünüyorum ben. Söylüyorum ama hala aynı şeyi yapıyorlar. Sendika üstünden gittiğimizde kapalı kadınlardan uzak duruyor arkadaş. Ben hala anlamış değilim yani. Hiçbir türlü öğrenemedik yani bunu. Bir emek üzerinden insanlara çağrı yapmayı öğrenemedik.

Çocukken hep okumaktı zaten. Çünkü biliyordum kız çocukları okumuyordu ya biz de. Öyle olunca genelde liseye giden kızlar, iki örgü saçları vardı uzun, işte beyaz gömlek üzerinde, siyah ya da lacivert jile şeklinde formaları falan vardı, onları görünce işte bir gün ben de öyle olacağım, kollarımda da böyle kitaplar falan çok özeniyorum ve hep hayalimdeydi. İlkokulda öğretmenim ben okula okuma yazma yani bilerek gittim. Komşumuzun çocukları okula benden bir yıl önce gitmişti, çok zayıfım diye annemler beni göndermediler. Bir de ben sürekli vücudumda yara çıkınca annem bir ara iğnecide iğne yaptırdı, o da damarıma vurdu, felç oldum yani bir altı ay yürüyemedim. Sonra fizik, anında müdahale edildiği için fizik tedaviyle ayağım düzeldi. Ondan kaynaklı şey çok zayıf ve biraz da işte dediğim gibi ablamın yerine koydukları için beni kıyamadılar, beni şeye göndermediler okula göndermediler. Komşunuzun kızı benden bir yıl önce gitmişti okula. O eve gelip de şey yapardı işte, kitaplarını okuyunca onlardan öğrendim, ondan önce öğrendim ben okumayı yazmayı. Okula gidince de zaten okumayı falan biliyordum, öğretmenimiz şey okumayı öğrendim diyerekten bana küçük şeyler getirdi, kitaplar getirdi. Abim o zaman ilçe de okurdu teyzemlerde, öğretmenimin yoluna çıkıp bana küçük küçük şeyler gönderirdi kitaplar gönderirdi okumam için. Okuma yazmayı öğrendi diye. Öğretmenim de getirdi. Öyle ayrıca özel bir şeyim vardı, yani öğretmenimin yanında da okumayı bildiğim için. Sonra ilkokuldayken köyler arası geziler olurdu. Köyden köye geziye giderdik biz. Ya yürüyerek giderdik, işte öğretmenimiz de o zaman bilmiyoruz ama sonradan öğrendik ülkücüyümüş. Çünkü böyle bayraklar sallanır ellerimizde işte, yaslı gittim, şen geldim, Akdeniz marşı, Karadeniz Marşı, Gençlik Marşı, bütün marşları biliyorduk zaten ve köyden köye giderken marş yaparak, ellerimizde yemeklerimiz, öğle yemeği çünkü sabah gider, akşam gelirdik. Öğle yemeğimiz de olurdu aynı zamanda, ellerimize çıkınlarımızla, yemek çıkınlarımızla yürüyerek marş yapa yapa, köyden köye geziye giderdik biz. Orada bilgi yarışmaları olurdu. Bilgi yarışmalarında da hep ben işte, önce öğrendiğim için okumayı falan biraz da abimgilin şeyinden kaynaklı, hepsi okuyor işte biraz daha şeyim, genel kültürüm de iyiydi ve hep birinci oldurduk. Ondan dolayı ayrı bir özel şeyim vardı, hep hediye alırdım öğretmenimden onun için. Şey, çok güzel şeyler vardı yani şeyde, gezilerde. Giderdik, herkes bir öğrenci seçerdi ve o öğrenci aynı zamanda evine götürür yemek ve yemek yedirirdi. Öyle bir, güzel bir dayanışma da vardı.

Ama şimdi öğretmen olduktan sonra o öğretmenimiz, evet, siyasi kimliği ne olursa olsun ama ne kadar güzel öğretmenlermiş. Çünkü öğretmen okulu mezunlarıydı büyük bölümü ya da Köy

Enstitü mezunları, ben hatırlamıyorum mezun olduklarını da. Çok güzel eğitim vermişler bize de. Yani gerçekten hayatın içindeydik, kendi okulumuzu kendimiz temizledik. İşte suyu, okulumuzun çeşmesi yoktu, pınardan su taşırdık. Erkekler yine orada da kadın ve erkek şeyi olurdu, erkekler su taşırdı güç gerektirdiği için. Kızlar da sınıfı ve işte şeyleri yıkardık, temizledik tuvaletleri falan. Öğretmenimiz çok güzel şeyler yaptırırdı, işte uygulama bahçesi yapmıştı mesela zaten köyde, köy çocuğuyduk. Uygulama bahçesinde yapmadığımız şey kalmamıştı, yani şeyi mevsimine göre, sebze ve sebze ekerdik, maydanoz, işte marul, soğan, sarımsak falan ekerdik, onları çapalardık.

İşte köyümüze ait bir tane çok az bir şey var, tarla vardı. O tarladan gider şey toplardık, pamuk çöpü. Pamuk çöpüyle soba yakardık. Yani öyle bir şeydi. Herkes kendi odununu getirirdi ya da bir tezek getirirdik. Çünkü köyün ödeneği yoktu. Herkes evden tek odun götürdük. Bir tane odun beraber giderdik, sabahleyin götürürdük. Sobayı kendimiz yakardık, sobayı kendimiz kurardık, öğrenciler elbirliğiyle kurardık. Şimdi düşünüyorum da birinci sınıfta, ikinci sınıfta onları yaptırıyorlarsın çocuklara. Kendi yaşadığı yeri güzelleştirmek için çocuğa bir şeyler öğretmeye kalkıyorsun, hemen televizyona çıkıyorsun. "Vay! Sınıfta çocuklara temizlik yaptırıyorsun." Oysa bu bir eğitimdi. Yani ben okulu temizletmek anlamında söylemiyorum ama yaşadığı, kendi sırasının altını temiz tutma alışkanlığı da kazandırılması gerekiyor. Böyle değişik değişik haberler görüyorsun ve zamanla sen de diyorsun ki "ya! Yapmayım da yoksa televizyona çıkacaksın." Yani öyle bir korku şeyi oluştu. Veli de aynı şeyi söylüyor yani.

Folklor ekibine girdim. Bando çalarken görmüştüm. Bando kıyafeti ve ben onlardan da giydim. Bandocu da oldum (gülüyor). Yani hayal ettiğim şeyleri oldum. İşte olmadığım şeylerden bir tanesi şeydi. Ben muhasebeyi çok seviyordum, muhasebeci olmak istiyordum. İyiydi, dersim de çok iyiydi. Herhalde öğretmenimizi çok seviyordum. Seçmeli olarak alıyorduk biz ortaokul dersi. O olmadı. Sonra yine bankacı oldum. Sonra bankadan işte istifa ettim. Dedim ki istifa etmemin nedenlerinden bir tanesi de şeydi, bir yıl daha bekleseydim kadroyu verirlerdi belki, ama ben "****" şubesinde çalışıyordum bankanın ve o "****" şubesinde işçiler geldiğinde sıraya koyarlardı. Bir ara aktif serviste çalışmıştım, cari hesaplarda. Ondan sonra ama bir 'Beslen ve Oba makarnası' bizim müşterimizdi aynı zamanda. Bu şey, Kalyon İnşaat şimdi onlar bizim müşterimizdi. Onlar gelince müdürün yanında oturulur. O zaman cüzdanlar vardı, şeylere, cüzdanlara işlenirdi online değildi, manuel sistemdi daha. Ondan sonra, onlar da gider oradan şey yapardı ve ben buna çok sinir olurdu. O alın teriyle, elleri yağlı işçilerin sıraya girip de onların da o müdürün yanında, para her şeydi ve ben Finans sektörüne bu şeyden dolayı, şeyi ret etmişim. Çok sinir oluyordum onlara yani, onların o şey davranışlarına. Ya işte öğretmenliği çok seviyordum ama dediğim gibi başka öğretmenlikler de olabilirdi. Hatta ben ilahiyat fakültesi falan demiştim abime, abim çok

sinirlenmişti. İşte hukuk yaz, bu memlekette aydınların hukukiye çok ihtiyacı var (gülüyor) demişlerdi. Ben o zaman şey istemediğim bir meslek olduğu için hukuku yazmamıştım. Ben sınıf öğretmenliğini yazmıştım. İyi ki şeydim, hep çocuk yanıma besledi benim çocuklar, çocuk yanıma hem beslediler hem beni her defasında çocukluğuma götürdüler. Suruç'ta görev yaparken mevsimlik tarım işçileri vardı, ki benim okulum nerdeyse tamamı proje okulu olmasına rağmen çok yoksul bir mahalledeydi ve öğrencilerimizin neredeyse üçte ikisi tarım işçisiydi ve mart ayında giderlerdi, kasım ayında gelirlerdi. Memleket, memleket çapaya, pamuk çapasına, şeker pancarı çapasına giderlerdi. Bir gün ders anlatıyorum böyle, öğrencimin bir tanesi geldi, elimi bir yakaladı böyle "öğretmenim benim elimde, senin elin gibi olur mu?" dedi, çocuğun eline baktım, pamuk toplamaktan elleri yarılmış ve sabah o erken saatlerde çiğ düşmekten kaynaklı eller katmerleşmiş yani neredeyse, şeyden o yeşilin şeyinden. Ellerini öptüm, "olur tabii ki" dedim. Evde şeyiniz var mı dedim, kreminiz, öğretmenim bizim evde krem yok dedi, krem süremiyorum dedi. İşte annem, annesine de yazı yazdım, haber gönderdim. Zaten hemen şeye sınıfıma krem almıştım, hiç unutmuyorum. Dedim "annen elini iyice sıcak suda ıslatsın, iyice bir kesele, sonra da dedim, işte zeytinyağı sürsün, elini poşetin içine koysun, poşeti şey... sabaha kadar öyle yat" dedim. İşte o zaman ellerin yumuşacık olur, benimki gibi olur demiştim ama kendi elimden utanmıştım yani. Hatta şiir bile yazmıştım onun üzerine. Yani insan utanıyor gerçekten o elleri çünkü çocuk eli değildi, büyük elleri gibiydi. Erkek çocuklar gene aynı ama erkek çocukların şöyle bir özelliği vardı, kız çocukları anneleriyle birlikte giderlerdi ama erkek çocukları şeyde kalırdı, bir akrabasının yanına bırakılırdı, eğitim öğretimi devam etsin diye. Fırsat eşitliği orada da yoktu kız çocuklarında ve ben bütün bu şeylerden sonra kız çocuklarının okumaya bu kadar aşık olması, kadınların bu kadar mücadeleci olması o coğrafyadan, neden bu kadar her işte mesela çok eleştirdiler ya, geçen gün yine bir tartışma programında kadınlar dağa çıkıyor falan diyorlar ya mesela, o zaman çok sinirlenmiştim, çıkmayıp ta ne yapsınlar diye. Yani o kadar eşitsizlik vardı ki, şeyde, ya bizde de vardı. Bizde de yok değil, bizde de vardı ama orada çok daha şey gözüktüyordu. Bizde biraz daha böyle sanki ya da alıştığımız için mi bilemiyorum. Her yerde vardı ama sanki orada biraz daha farklı, çocukların yaşadığına tanık olmak, çok daha ağırdı. İşte kendi çocukluğumu gördüm yani, ben de okuyabilmek için akşama kadar fıstık kırdım, onlar da pamuk topladılar. Yumuşak, yumuşak ama bir hançer gibi bağırlarına soka soka o yumuşak yumuşak pamukları toplayıp hayallerini kuramadığı, önlüklerini giyemediği, o pamuktan yapılmış önlüklerini de giyemediler, başlarını da yastıklara da doyasıya koyamadılar, uykuyu doyasıya alamadılar, öyle bir çocukluk yaşadılar. Gördüm onlara tanık da oldum ve şey o kadar şeylerdi ki, insan yerine konmuyorlardı. Mesela velilerime sorduğumda kız çocuklarının sayısını söyleyemiyorlardı. Yani bizde yine en azından işte diyorum ya böyle kademe kademeydi herhalde, bizde de kız çocukları çok değer görmezdi ama onlara göre sanki biz 20, 30 yıl daha öndeymişiz

gibi geliyordu onu görünce. En azından bizde evlat sayısı söylenirdi yani. Anne, baba şu kadar evladım var denirdi ama orada hiç denmez işte. Sadece erkek çocukları sayılırdı.

Öğretmen olduktan sonra yüksek lisans yapmayı çok istemiştim, sosyoloji alanında, sosyoloji de okumak istemiştim ama işte hem Antep'e geldikten sonra o yoğunluğun vermiş olduğu şeyden dolayı bir türlü gerçekleştiremedim içimde yara kaldı. Burada akademisyen arkadaşlar var, onlar ısrarla bana yüksek lisans yap diyorlar işte kendi yani... Onlar eğitim fakültesinde ama yönetim alanında yaptırıyorlar, yönetim de istemiyorum diyorum ben de her defasında. Biraz da belki kaçamak yapıyorum, bilmiyorum. Çünkü ALES'e hazırlanmak lazım, onun için de tekrar baştan çalışmak lazım. On dokuz yıl olmuş üniversiteyi bitireli biraz sıkıntı ama çok istiyorum yani tekrar bir sosyoloji okumayı ve sosyolojide bir kadın şeyi üzerine, ben de inanılmaz derecede istiyorum. Çünkü inanılmaz kadın hikayelerine tanık oluyorum ve dinledim. Hala dinlemeye devam ediyorum. Her pazar yalnız olmama rağmen, şimdi kalabalığız gerçi ama yalnız yaşıyorum ve ben her defasında, her hafta, pazara gidiyorum ve ben orada hikayeler yakalamaya çalışıyorum. Sokakları geziyorum. Bütün velilerimin evine gittim, ben bu coğrafyayı da çok fazla bilmiyorum. Evlerine tek tek gittim, kadınların şeylerini gördüm. Hepsi başka bir hikâye anlattılar. Yani burada da başka bir dram var ama bölgedeki dram gibi değil tabii. Burada en azından güvenliğe dair bir şey yok. Çocuklarını her an alıp götürmeye dair bir şey yok. Öyle bir korkuları yok. Öyle.

Yani ben hayalimdeki şeylerin sadece birkaçını gerçekleştiremedim, diğerini gerçekleştirdim. Öyle yani eşsiz kaldım (gülüyor). Çünkü çok güçlü biriydim, hiçbir erkek yaklaşmadı bana. Yani bende de şey, bende şimdi şimdi düşünüyorum "yani bunun erkeği, kadını yok! Hoşlanmışsan, sen git teklif et!" gibisinden. Bunu söyledim ama hayata geçiremedim. Bende de hep şey var, bırak da o keşfetsin, ben niye çaba sarf ediyorum şeyine girdim. Öyle yani, şey, genelde hep şey oldum, iyi arkadaş, iyi dost, iyi yoldaş oldum ama sevgili olarak hiç düşünülmedim yani. Belki de biraz da benden kaynaklı işte abimin o söylemiş olduğu şeyin, bilinç altımda yaratmış olduğu tahribattır diye düşünüyorum bazen, kızıyorum da ve yeğenlerime söylüyorum şimdi bayrağımı yeğenlerime bıraktım, kız yeğenlerime. Onlar mücadeleyi devam ettiriyorlar ve beni de geçmiş durumdalar. Ama çok mutlulukla seyrediyorum onların bu gelişimini, kadın erkek şeyini. Benden öğrendiler çünkü, hepsi "söylüyoruz seni örnek alıyoruz" dedi. İşte bu örnek almak da bana büyük bir şeref (gülüyor). Bana pahalıya mı patladı? Öyle yani. Bu coğrafya da maalesef öyle.

Konuşmamı değiştirdim. Çünkü çok sert ve erkeksi bir konuşma içerisindeydim. Onu değiştirdim ve kendim olmaya karar verdim. Yani aslında bunu fark ettikten sonra, yavaş yavaş bunu gerçekleştirmeye çalıştım. Bir kadın olarak gücümün farkındayım ve bunu sonuna kadar da

kullanacağım ama kadın gibi kullanacağım. Yani şeylerimle, eksikliklerimle, işte bana dayatılan o şeylerin dışında bir şeylerle gerçekleştirmek için elimden geleni yapıyorum. Arkadaşlar, her ortamda da söylüyorum bunu. Şey, yine de var, aşamadığım şeyler çünkü aşmak için çevrendeki insanların da böyle olması gerekiyor, sürekli örnek olmak da insanı yoruyor çünkü. Her şeyde örnek olmak, her zaman göz önünde olmak, her zaman hal ve hareketlerine dikkat etmeyi de gerektiriyor. Çünkü seni başka bir kimliğinle tanıyorlar, sendikacı kimliğiyle tanıyorlar, zaten bizim insanlarımız hataları bireyselleştirmezler, bir şeye mal ederler. Onun için genelde okulda, işte kaç okul değiştirdim buraya geldim geleli? Şimdi benim okulum yoktu. Norm fazlasıydım. Değişik okullarda çalıştım. Her gittiğim yerde de zaten tek Eğitim-Senliydim. Hep Eğitim-Sen'i temsil etmek, işte o şeyi temsil etmek zorunda kaldım. Onun için hiç bana selam vermeyen erkeklerle bile konuşmak zorunda kaldım. İşte ben verdim selamı. O kadın erkek şeyini geliştirmek için, öğretmenler odasında haremlik, selamlık oturdular böyle. İşte ben ikisinin ortasına oturdum hem kadınlarla konuştum hem erkeklerle. Bu ister istemez şeyi getiriyor sana, büyük bir tanınmışlık getiriyor bu da hal ve hareketlerinde şeyi de getiriyor... çılgınlık yapamadım mesela. En çok üzüldüğüm şeylerden bir tanesi yani. Hiç çılgın olamadım. Arkadaşlar yaptığı çılgınlıkları anlatıyorlar, çılgınlık şeyini de anlamıyorum. Çünkü hep sorumluluk olduğu için, acaba o kelime neyi ifade eder? Ne yaparsam çılgınlık olur? İşte insanların sıradan karşıladığı şeyler benim için çılgınlık mıdır? Ondan dolayı ben çılgınlık da yapamadım. O, o içimde kaldı. Bir gün yapacağım ama ne zaman bilmiyorum. İşte nasıl, onu da bilmiyorum yani o çılgınlık kelimesinin sınırı ne? Bendeki çünkü hep sorumluluk. Küçük yaşta çalıştım, işte hep dedim ki, aman beni okut, okut yani okumanın bedelini ödedim aslında çünkü çalışmak zorunda kaldım her defasında, bu çalışmanın, küçük yaşta çalışmanın bana getirdiği büyük bir sorumluluk vardı. Sürekli sorumluluk sahibiydim, sürekli. Yani hala mesela herkes yalnız yaşar, ben işçi disiplini gibi saat altıda uyanırım, o disiplini asla bırakmadım yani şeyi. Mesela işte siyasi şeyinden kaynaklı, işte apartmanlarla işte yaşlı teyzelere pandemi döneminde ben şey yaptım yani bu ne diyor? Sefa, neydi o? Gönül şeyi vardı ya bir tane, sefa grupları, vefa, vefa grupları. Onu ben tek başıma burada yaptım yani. Hepsi 65 yaş üstü olduğu için hepsinin bütün ihtiyaçlarını ben aldım, geldim. Yani öyle, sürekli bir fedakârlık gerektiriyor. Zaten de şey demişti, şey devrim için ilk önce senin örnek olman gerekiyor falan. Ablalarımız, abilerimiz hep bize yanlış şey öğretmiş diyorum (gülüyor) bazen. Gitti yani, gençlik gitti. Yok daha var da yani işte çılgınlığın ne olduğunu bilmiyorum mesela işte. Ne yani, ben sadece, ben kendim için söylemiyorum arkadaşlarımla konuşuyorum. Bu, bunun gibi, benim gibi mücadele içinde olan arkadaşlar da biliyor. Çılgınlık ne acaba? Yani işte diyorum ya, başkaları için sıradan gelen bir şey, benim için çılgınlık olabiliyor yani. Kelime anlamı tam olarak neyi karşılıyor bilmiyorum ben. Öyle. Ama hep bütün şey için, yani ben bakıyorum, sonuçta hayat bize tepside sunulmamış. Tırnağımızla bir yere gelmiş bütün insanlar için geçerli bu, sadece benim için

geçerli değil yani. Hepimiz de bir şeylik var yani, böyle bir tutukluluk var. Ne kadar söylesek de etsek de şey de yapsak var yani o. Şeyde gördüm mesela ben, Urfa'da gördüm. Urfa'da bizim işte "****" kardeşi aynı zamanda, oranın en ilerici devrimcilerinden, ailelerinden birisi aynı zamanda zengin ailelerinden birisiydi. İşte bir de yine sendikalı mücadelenin içinde olup ama yoksul bir ailenin şeyi mesela onların davranışlarını inceliyordum ben, gözlemliyordum. Ha, parası olan her zaman daha özgüven içerisinde oluyordu, parasız olanlar ekonomik bağımsızlığını kazanmış olsalar da onlar da yine böyle bir şey temkinli bir davranış oluyordu. Demek ki dedim çılgınlık da herhalde ekonomikle ilgili bir şeymiş o zaman (gülüyor). Yani her şeyin ucu geliyor yine ekonomiye dayanıyor maalesef. Kendi kazancını alın terinle kazanmak kadar güzel bir şey yok ama işte dediğim gibi kimisine tepsi de sunuluyor bu imkanlar, kimisi de işte tırnağıyla şey yapıyor. Kimisi ölümle sınandı işte bu pandemi sürecinde gördük yani. Sınıfsal ayrım ne kadar kesinleşmiş onu da görmüş olduk. Yani çok şey var, biz daha da dezavantajlıyız yani şey anlamında, insanlık zaten sınıfsal ayrımdan dolayı bir şey altında, kadın olarak üç defa, dört defa, beş defa daha bir geri plandayız. Mesela öğretmen arkadaşlarla konuşuyorum, mesela onlar uzaktan eğitim noktasında hiç dikkatli, dikkatlerini veremiyorlar çünkü evin bütün güvenlik, virüsten koruma şeyi de kadın üzerinde, çocuk bakımı, yemek bakımı artık gına gelmiş ve bir an önce okul açılsın diye seviniyorlar, hiç virüs falan gözlerinin önünde gelmiyor, yani şey diyor, tehlikeyi hiç fark etmiyorlar, yeter ki okul açılsın diyorlar. Böyle bir şey içerisinde kadınlar yani gerçekten her anlamda, her koşulda kadınlar şey oluyor öyle.

Başka, şey arasında şunu da gördüm, kardeşler arasında aile dediğim kavram herhalde diyorum biz küçükken, anne, babam da sağken bir tepsi etrafında oturup, yemek yediğimiz süreçteki aile. Çünkü büyüdükten sonra ve herkes kendi ekonomik yolunu çizdikten sonra ekonomik olarak da hiç kimse artık şey değil. O kan bağı çok artık eskisi kadar, o bize de verilen şeyler gibi değil. Ekonomik şeylerin ön plana çıktığını görüyorum. İşte parası olanın daha çok sevildiği, parası olmayanın daha çok dışlandığı, parası olanın sözünün olduğu, ev için de geçerli bu, yani kardeşler arası da geçerli. Parası olanın yaşının hiçbir önemi yok. Kadın, erkek olmasının hiçbir önemi yok. Parası varsa sözü mutlaka alınıyor. Yani sözü mutlaka alınıyor. Öyle yani, şey, kardeşler arasındaki şeyi de gördük. Ekonomik olarak o da büyük bir etken. Yani sevmeyi de bilmiyoruz. Yani biz gerçekten sevmeyi de bilmiyoruz. Yani kadın, erkek fark etmiyor, hiç kimse birbirini sevmeyi bilmiyor bence. Ondandır kaynaklı şeyler var. Bir sürü kendi şeyimde ama tekrar dünyaya gelsem tekrar annemin ve babamın kızı olarak dünyaya gelirdim. Annem inanılmaz derecede takıntılı, ama onu da şey yapıyorum, hep amalarla herhalde şey yapmaya çalışıyorum, yumuşatıyorum ama çünkü herhalde annemin çektiklerine tanık olduğum için biraz da. Annem o abimin sürecinde inanılmaz temizlik hastası oldu. Çünkü o süreçte de annemi suçladılar. İşte

annemin abimin yaptıklarını örtbas etmekle, işte babama söylememekle, gizlemekle suçladılar ve abimin o idam cezası almasının suçlusunu annem ilan ettiler. Annemin o şeyinden kaynaklı inanılmaz, hiç kimseyle konuşmuyordu yani çok böyle akrabalarla diyalogu yoktu, sürekli kendini temizliğe vermişti ve onun da o annemde bırakmış olduğu bir takıntı oldu ve o benlen ablam da büyük bir şey yarattı, yani bizi sürekli o konuda da ezdi yani. Sürekli temizlik, sürekli temizlik yani şeyleri oldu. Abimlerde fazla olmadı ama biz de annemin büyük şeyi oldu yani bu konuda. Yani sonra söylediğimizde niye bize sahip çıkmıyorsun? "Neden erkekler daha kıymetli?" dediğimde, o da şey diyor, işte hem babamdan hem işte kayınvalidesinden, yaşadığı yerden böyle psikolojik ve fiziksel şiddet görünce, abimler büyüyünce işte anneme sahip çıkmışlar. Bir daha anneme kim karışırsa karşılarında bizi bulur deyince annem biraz rahat nefes almış. Yani klasik, kadınların kurtarıcısı erkekler rolünde olduğu için, annem de onun için biraz erkek çocukları daha çok kıymetli. Ama ben okul, öğretmen olduktan sonra beraber yaşamaya başlayınca, işte yapamadığı birçok şeyi benimle birlikte gerçekleştirdi. İşte ben her yere götürüyordum. 8 Martlara da toplantılara da götürüyorum, işte gezmelere götürüyordum, işte alıyordum dışarıda yemek yemelere falan götürüyordum. Bunların güzelliğini görünce kız çocuklarını okumaları, okutmaları için, komşuları tek tek gezmişti mesela, "okutun kızlarınızı" diye. Yani "ben okuttum, şimdi iyi ki de okumuş, beni dinlememiş bak işte şimdi bana bakıyor" falan gibisinden. Biraz da pragmatikti gerçi ama şey gördüğü, herhalde yaşadığı şey o diyerekten, öyle affediyoruz işte herhalde anne diye birazda. O yaşadıkları şeyi görünce, acıları falan biraz daha affedici olabiliyoruz ona karşı ama annem gerçekten hayatımızda benle ablam üzerinde büyük şey yarattı yani, erkek... Çünkü abim cezaevine girince bizi de yatakta yatırmadı. Abim kuru yerde yatıyor diye, biz de kuru yerde yattık. Kendisi de hiç yatakta yatmadı zaten betonlarda uyudu. Şeyle, yani abim orada işkence çekti, bizde evde çektik annemle birlikte. Hiç, asla abimin sevdiği yemekler de yapılmadı zaten. Öyle yani, evde hep hüznün vardı. Yani ne zaman güzel bir yemek yapıp otursak sofraya, annem "sen yemek yiyemiyorsun" diye bir ağlardı, hepimizin iştahı kaçır, sofradan kalkardık yani. Onun için mutlu bir şeyimiz olmadı. 16 bayram ve 8 yıl boyunca. Annem biraz cezaevini bize yaşattı yani. Öyle yine de şey ama çok inanılmaz sevgi doluydu, çok severdi çocuklarını. Ondan vazgeçmemeyi öğrendik yani. Bize öğrettiği şeyler de vardır. Mücadeleyi de öğrendik. Aslında annemdi işte kadın haklarına dair şeyler konuştuğu zaman işçi haklarından, şeyden falan bu yoksul ve zengin şeylerinden, güzel de konuşur. Şimdi 82 yaşında ve Alzheimer oldu, sırayla bakıyoruz işte anneme. Öyle. Bir hayat da böyle işte.

Çok değişti. Şimdi Suriyelilere, yani bu savaşla birlikte inanılmaz değişti. Zaten sürekli işçi kent, bütün işçi kentleri değişti de Antep daha çok değişti bu savaş sürecinde. Yani çocukluğumun Antep'i şöyleydi: bayramlarında, inanılmaz derece bir dayanışmanın olduğu bir şehirdi. Kışlık

yemek kültürü çok fazla olduğu için kışlık hazırlıklar çok fazlaydı. İşte patlıcan dolması, biber dolması onların hazırlanma sürecinde bütün kadınlar imece usulü yapardı. Patlıcanlar alınır, gelir ve işte sokakta kadınlar, bıçağı alan, çağırmana gerek yoktu zaten, bıçağı alan gelirdi ve bir dayanışma içerisinde herkes birbirine yardım eder, bitirirdi. Salça zamanı yine biber salçası zamanı yine aynı şekilde yapılırdı. Bayram yuvalaması dediğimiz bir yemeğimiz var, çok zahmetli bir yemeğimiz. O bayramdan iki, üç gün önce, sabahlara kadar onlar yuvarlanır, yapılır ve aynı zamanda onlar şeyinde, mesela kız beğenme yerine dönüşmüş durumda olur. İşte herkes oğluna kızları da oralar da beğenir. Yani, çöpçatanlık yapılır o süreçte de ve şey yapılır, herkes birbirine hava atmanın peşindedir, ama işte o kim daha güzel yapacak ama yemeğinde güzel oluşu biraz da içene konulan etle ilgili. Eti çok olanın yemeği daha güzel olurdu. Şimdi yoksul kesimde diyelim ki yemeğe içine 250 gram koyuyorsa, onun tadıyla, işte bir kilo konması gerekirken ki yemeğin tadı aynı olmazdı. İşte herkes birbirini eleştirirdi. Daha güzel kim yapacak? Çünkü kadınların başka şeyi yoktu yani. Birbirine nasıl üstünlük sağlayabileceği başka bir alan yoktu. İşte, "seninki güzel olmuş!" Sabah erkenden, herkes birbirine yemek taşır, birbirine şeye bakardı. Onun için bayramlar benim çok özeldi, aynı zamanda güzeldi, insanlar çok birbirine dayanışma içerisindeydi ve bir yere gidilince kızlar komşuya emanet edilebilirdi en azından. Yani şey "biz gidiyoruz, işte kıza bir şey olursa işte sen şey yap!" Yani şimdi onlar kalmamış durumda. Ve sokaklar gerçekten güvenilir şeyde, güvenilirirdi de... Biz sabah erkenden okula giderken aşırı sis olduğunda kül dökmeye çıkan, sabahleyin sobaları yapmak için çıkan teyzeler bize "sizi de götürelim mi kızım? Korkmayın." İşte, çünkü göz gözü görmezdi o süreçte. Bize yardımcı olurlardı. Şimdi kesinlikle öyle bir şey yok. Kimse birbirine güvenmiyor, inanılmaz derece güvensiz bir ortam oldu. Bunu dediğim gibi, aşırı göç almayla ilgili. Göçü değiştirme ve dönüştürme noktasında, Antep gerekli şeyi sağlayamadı. Çünkü gelen göç sayısı çok fazlaydı, Antep yerli halkı zaten çok kapalıydı. Zaten onun kendine has bir kültürü var ve ondan olmayan hiç kimseyi kabul etmiyordu. Bırakın dışarıdan gelenleri, kendi il merkezin dışındaki köylü olanları bile kabul etmiyordu. Onları bile Antepli saymıyorlardı. Bir Anteplilik şeyi vardı, onun vermiş olduğu bir şeyle, çok fazla şey yapamadı, değiştirip, dönüştüremedi şeyi. Zaten inanılmaz bir göç vardı Doğu ve Güneydoğu'dan, çatışmadan kaynaklı. Bölgenin özellikle işçi kentiydi, marka şehir oldu ama kültürel anlamda bir marka olmadı. Kültürel anlamda çok geri kaldı. Bu sonra şeye de yansır tabii, savaş olunca da Antep'te genelde işçi ve emekçi kesim kaldı, dışarıdan gelenler Suriye'den gelenler. Zengin olanlar İstanbul'a ya da yurt dışına gitti. Genelde emekçi kesimler şey de kaldı. Çünkü aynı zamanda Antep'in Suriye ile bağlantısı çok fazla vardı, akrabalık ilişkileri vardı, benim annemin bütün dayı tarafı da şeydeydi, Suriye tarafındaydı. Onların mesela köyleri de yerle bir oldu. Çünkü sadece bir tren hattının olduğu bir şehirden bahsediyorum yani. Güneydoğu'nun tamamı öyleydi yani. Genelde de zaten Hatay'da, Urfa'da ve Antep'te yaşadığım hep sınır kentleriydi. Sınır kentlerin

kendine göre zaten bir sıkıntısı vardı. Ama şey işte, oradan gelenleri de eritemediler ve çok ucuz bir iş gücüne dönüştürdü. Halk bundan zararlı çıktı, ama patronlar karlı çıktı, ellerini ovuşturdular. Çünkü bir kişinin yerine üç kişi çalıştırmaya başladılar. Aynı zamanda kadınların ticaretlerinin yapıldığını da sokak ortasında resmen gördük yani. 20 liraya, beş liraya fuhuşa zorlanan Suriyeli kadınların şeyini gördük. Zaten model şey pazarlamacılığı yapıldı, kadın pazarlamacılığı yapıldı. Zaten Antep'in bir bölgesi sırf onlara şey oldu. Kentsel dönüşümle birlikte bir şey, o kültür de kayboldu, özellikle işçi mahallelerinde hiç kültürümüze uygun olmayan devasa ve çok katlı binalar yapıldı. Hiç bize uygun şey değil, Antep'in kültürüne de uygun değil. Çünkü Antep'in kültüründe işte bütün kış hazırlıkları, güneşte ve geniş alanda yapılır ama şimdi kısacık balkonlarda balkon, balkon bile diyemiyoruz, o da şeyin, kendi üretimin dışına çıktı. Yani artık onlar da her şeyi hazıra dönüştü, dışarıdan alınmaya başlandı, insanlar oradan da üretimden uzaklaştırıldı. Artık kendi salçasını yapmıyor, kendi kurutmalığını yapmıyor, kendi nanesini yapmıyor, hiçbir şeyini yapmaz hale geldi. Onun vermiş olduğu bir şey de var, o kültür de kayboldu. Yani çok çirkin, kadük ve çoraklaşmış Antep kültürü kaldı. Koca koca binalar, çirkin ve şey zaten Antep'in Ortadoğu'nun bir şeyinin vermiş olduğu bir şey var, sıvasız evler, kara kara piriketler böyle yani... Simsiyah bir şehir gerçekten. Yoksulluğu da sinmiş sokaklarına, insanların üzerine. Çok zengin denir, marka sahibidir, işte Avrupa'da halılarda falan ihracatlar da birinci olur ama çok adı duyulan halılar olur, ama hiç o halıları üretenlerin evinde öyle rahat, yumuşacık halılar olmaz yani. Gerçekten Antep'in kültürü değişti yani, gerçekten bambaşka bir kültürü oldu.

Bu özellikle yemek kültürü üzerine turizm şeye çıkmaya başlayınca yani, şeylerdeki lokantalarda o eski yediğimiz yemekler olmamaya başladı yani. Çünkü inanılmaz derecede bir turizm yemek kültürü gelişti. Bu yemekleri de bozdu, esnafı da bozdu. Esnaf böyle değildi. Mesela giderdin, senin yabancı olduğunu anlarsa, mutlaka o günkü yediğin yemek sana ikram olurdu. Esnafın böyle bir şeyi vardı yani. Ama şimdi öyle değil, yani gerçekten çok kötü bir yöne doğru gidiyor. İşte büyümenin vermiş olduğu o kapitalizmin o getirmiş olduğu bireyseliği, şeyi falan her şeyiyle çok kötü. Yani o şeyi aşama aşama yaşamadı, birdenbire değiştiği için yani çok kötü etkilendi. Antep ve kültürel anlamda da çok yozlaştı yani. Bunu da dert etmedi hiç kimse zaten çok, işçi kentlerinin kaderi. İşçiler bilinçlenmesin dediler herhalde ki. Yani kültür anlamında çok zayıf kaldı Antep. Eskiden kendi şeyini, kültürünü yarattı en azından. İşte piknik olayları çok fazlaydı. Dışarıdan sadece yemek kültürü olarak değerlendirilir ama yemek kültürü değildi Antep. Piknikler bir dayanışmanın da şeyiydi, bir eğlencenin de aynı zamanda yeri, o da kalmadı. Yani artık dediğim gibi önceden bir mahallede pikniğe gidilecek denirdi, herkes her şeyini hazırlanır, şehir içi dediğimiz o kamyonetler tutulur, öyle gidilirdi. Eğlenceler düzenlenirdi şimdi onlar kalmadı mesela. Onlar bir dayanışmayı, bir yardımlaşmayı beraberinde getiriyordu, o da kalmadı. Her şeye

şey vurdu yani. Dediğim gibi, Antep eski Antep değil, keşke çocukluğumun Antep'i olsaydı. Üzülüyorum gerçekten yani, şeyine de üzülüyorum, o geçirdiği değişime de üzülüyorum. Sadece şimdi modern olduğunu zannettiği iğrenç binalar ve ama merkezinde Ermenilerden kalan ve şimdi üzerine konmuş olan, konduğumuz daha doğrusu Antep Evleri diye tanıttığımız o güzel mimarilerin yanında sönük kalıyor şatafatlı binalar yani.

Yani ben tekrar söylüyorum, yani biz bina deyip geçiyoruz ama, bence şehirleşme gerçekten çok önemli, şehir planlamacılarının bunu kültürün kaybolmadan, şehirleri planlama, yapıları ona göre planlamaları gerektiğini düşünüyorum. Yani Antep gerçekten çok incelenmesi gereken bir yer, yani kültürümüzü de kaybettik. O yapılaşmanın vermiş olduğu, iğrenç bir yapılaşma, yani modernlik adı altında nasıldı? O koca ütöpiller iğrenç zaten. Yapılmaması gereken, Antep'in nefes alması gereken tepelerine koca binayı diktiler ve şehri nefessiz bıraktılar. O kadar iğrenç bir şehre dönüştürdüler. Havası o kadar güzeldi ki! Yani barajlarla çevrilmeye başlandı, havası da değişti. Yani nem olmadığı için yazın gölgesi çok serin, klimalıya bile gerek olmayan bir kentten şimdi neredeyse Adana ile yarışacak bir nemi olan bir şehir haline geldi. Bu ilerde Antep'e özgü olan o bitkilerin de şeyinin değişeceğini düşünüyorum ben. 50 yıl sonra, yani birdenbire gözüküyor bu. Yani işte biz bunu da mesela görmedik, başka şeylerle mücadele ederken bunu da görmedik. Yeni yeni ortaya çıkınca fark ediyoruz her şeyi. Aslında mücadele bir bütün. Biz sadece başka bir yönünü ele alırken başka bir şeyi gözden geçiriyoruz ama o kadar saldırıyorlar ki, hangi birine, nereye yetişeceğimizi de şaşırdık. Antep'te de öyle bir durum yani. Bilmiyorum, inşallah düzelir diye düşünüyorum ama gitti yani, Antep eski Antep değil yani. Özellikle bu AKP'nin üst üste şeyi, belediyeyi eline almasıyla birlikte yani belediye onların içindi. Daha önce CHP'nin Celal Doğan'ın güzel şeyleri vardı. Onun da eleştirdiğimiz bir sürü yanları vardı ama yine de özellikle ilerici ve demokratların nefes aldığı şeyler oluyordu çünkü gerçekten en azından bir şey yaptığında destek olabiliyordu. Şimdi hiçbir alan bize açık değil, hiçbir toplanma alanı bize verilmiyor, sürekli bahaneler uyduruluyor. Yani sendikanın şeyini bile önceden mesela belediyenin birçok tesislerinde yapıyorduk, artık bize vermiyorlar ve biz düğün salonlarında yapmak zorunda kalıyoruz sendikanın seçimlerini falan da. Yani o açıdan Antep çok kötü. Düşünce anlamında da kötüye gidiyor, her anlamda kötüye gidiyor yani ve yani şimdi şey diyorlar, işte her şeyi Antep'te, kararlar Ankara'da alınmış olabilir yaşama dair, çalışma yaşamına dair ama anında karşılığını Antep'te görmek mümkün. Çünkü işçi kenti. Alınan her karar anında Antep'te yansımaları buluyor. Onun için yani Ankara'da alınan karar bizi etkilemiyor falan diyorlarsa, kim hangi işçi kenti bunu söylüyorsa yalan söylüyordur bence. Bir daha düşünsünler. Çünkü işçi kentlerinde anında yansımaları oluyor.

Gericilik mi? Gericilik. Mesela işte kadınlarla ilgili yeni yasalar mı çıkıyor? Bunun karşılığı Antep'te olacak, yani işçi kentlerinde olacak. Bunlardan bir tanesi de Antep. Antep'te de olacak. Valla çocukluğumun Antep'ini çok özleyorum. İnşallah geri döner diyorum ama sanmıyorum yani ve iyi ki de diyorum şey, oralarda büyümüşüm yani. Buraya geldikten sonra daha da gördüm onu daha da iyi anladım. Farklı kültürlerin bir arada olduğu yerde büyümek gerçekten insanlara çok şey kazandırıyormuş. Tabii gören için geçerli bu. Görmeyen için yine aynı. Ben işte iyi ki de Kürt, Süryani, Hatay'da Süryani arkadaşlarım vardı şey de Mardin'de, yani bir sürü, bu ülkenin bütün ötekileştirilmiş, bütün kültürlerine dair arkadaşlar edindim. Çok da iyi oldu, iyi ki de edinmişim. Çünkü ben anladım ki biraz ben biraz Kürdüm, biraz Türküm, biraz Alevi'ymişim. Çünkü onlardan kültürlerini de almışım, ben aslında hepsinin toplamıymışım, onu yani buraya geldikten sonra anladım, daha iyi anladım. İyi ki de öyleymişim yani. İyi ki de Antep'te doğmuşum, iyi ki de oralarda büyümüşüm. Onların mahallesindeydim ve onların sofrasında'ydım ben. Gerçekten, hatta çünkü kadın röportajlarında ben şey de yapmadım, böyle gerçek bilğim olsun diyerekten, mahallede geziyordum, kadınlar oturuyor ya mesela gidiyordum kadınların yanına oturuyordum, sohbet ediyordum, oradan çıkarıyordum. Bütün haberlerini öyle yaptım. Yani böyle ısmarlama haber falan yapmadım ki. Gerçekten sokağın nabzını duyalım diyerekten, ben öyle yaptım haberlerimi ve şey ikna ediyordum ben çünkü benim evimde karar almışlardı işte o zaman, dediler ki, yöneticisiydim aynı zamanda, fiili olarak, dediler ki kamu emekçileri şeyde oturuyor, sınıftan uzaklar, ben evimi işçi mahallesine taşımıştım, öğretmendim ama işçi mahallesi...Yani sobalı bir evde oturuyordum. Öyle olunca şeyi göremiyorlar insanlar. Evet askılı da olsa, askılı birisi de bilinci götürmeli, giydiğimiz kıyafet, onun önemi yok. Kim o an bilinci götürüyorsa götürsün ama seni ilk önce kabullenmesi için senden birisinin olduğuna inanması lazım. Senden birisinin olması için de yanı yeri geliyorsa, onunla onun gibi giyineceksin, başka çaren yok yani. Onun gibi giyineceksin, onu gibi yaşayacaksın, yer sofrasıysa onun gibi yer sofrasına oturacaksın. Bu şey, onunla aynılaşmak değil. İşte onlar soğan yiyor, ben de oturayım soğan yiyeyim anlamı, fakirlik edebiyatı falan o 70'li dönemin şeylerinin anlayışı değil, ama dediğim gibi öyle olmayan asla birisi değil... Çünkü ben bir kadını dinlemiştim eşi partili olmuştu ve partili de yapan, şimdi kadının dikkat ettiği şeyi anlatacağım size, şeye gitmişler, işte bu adamla görüşmek için ev toplantısına gitmişler, bir işçinin evine ve kadın işte şey diyor, adam diyor, konuştu, çok da güzel konuştu tamam ama diyor ama adam diyor konuşuyor, o kadar düzgün konuşuyor evet diyor, tamam bizim derdimizi de anlatıyor diyor, sanki bizden değilmiş gibi diyor. Sonra şuradan baktım ki diyor, çorabının diyor, çorabı artık dikili miymiş, neymiş? Yırtık mıymış? Bilemedim yani bir süzölmüş mü? demiş "tamam bu bizden! Zengin olsaydı, çorabı böyle olmazdı." Yani insanların dikkat ettiği şeyler çok farklı gerçekten. Yani onun için ben kadın çalışması yapmaya giderken inanılmaz derecede şey giyimime dikkat ederek gidiyorum yani. Çünkü bir grev sonucunda bir işçi kadının

yanına gitmişim işte röportaj için, yaşadığı yeri de görmem için. Çünkü o diyordu, ben gececiğim, gelemem deyip beni şey yapıyordu, tamam sen gelme ben gelirim diyordum. İşte ne zaman, gittim ki yufka ekmek yapıyorlar, oturdum onlarla birlikte yufka ekmek de yaptım ben ve şey, okuldan çıkıp gittiğim için işte pantolon var ayağımda, elimde çanta, bana şey dedi, "ya hoca, öğretmen olduğumu da bilmiyorlarmış o zamana kadar, ben söylemedim, beni gazeteci sanıyorlarmış, dedi ki "ya abla sen gazetecisin, senin bizimle ne işin var?" dedi. Dedim ben gazeteci değilim, ben öğretmenim. "Tamam o zaman senin ne işin var bizim yanımızda?" Bacım dedim, sen kurtulamadan, ben kurtulamıyorum dedim. Hepimizin kurtulması lazım, benim kurtulduğumu zannediyorsun ama kurtulmuyorum ben dedim. Senin de kurtulman lazım. Biz hepimiz kurtulursak kurtuluş oluyor, yoksa olmuyor dedim de yani ondan sonra ikna oldu da bana röportaj verdi. Yani ben her zaman diyorum, şey, ikna etmek lazım, şey yapmak lazım, hayaller kuruyor, hayallerini biliyorum, her defasında işsiz kalıyor ve hala o iki göz odadan kurtulamadı yani. Sürekli evin üzerine ev yaptırmayı hesaplıyorlar, ama her defasında adam hakları için greve çıkıp şey olunca, öyle şey kalıyor. Öyle.

Herkesle birlikte kadın çalışmasına ben gidiyordum yani ondan dolayı (gülüyor) öyle. Buraya geldiğim de bana şey dediler: Antepli olduğundan dolayı kurtarıyorsun falan demişlerdi, hiç unutmuyorum, Antep'i şey olarak saymıyorlarmış da. İşte ben de dedim ki: Vallahi hiiç ne dersiniz umurunda değil dedim. Yaptığım şeyden asla dedim şey, pişman değilim. Şimdi olsa yine yaparım, alnım ak dedim. Yani yüz kızartıcı hiçbir söz, şey işlemedik biz. Dedim tamam mı? Öyle deyince kadın arkadaşlar hala şey diyor, ya bir sus diyor. Ben gittiğim her yere de zaten şey diyorum, ben buraya sürgün geldim. Geçen seneki görevlendirme yerimde işte hemen beni çağırdılar, öğretmenler odasında soruyorlar bana işte buraya niye geldin? Bekarım ya bir de. Şimdi eş durumundan değil, ondan sonra Antepliyim, burada ne işin var? Ee ilk atama da değil. İsteğimle gelmedim, sürgün geldim dedim. Ondan sonra hemen müdür yardımcısının eşi de aynı okulda çalışıyor. Hemen eşine demiş, haberiniz var mı? Buraya gelen, işte görevlendirme gelen öğretmen sürgün gelmiş de bilmem ne dediler. Hemen müdür ve müdür yardımcısı beni şeye çağırdı, görüşmeye çağırdı. "Hocam biz senin geldiğini sakladık." "Niye dedim sakladınız?" Dedi ki "burada" dedi "bizim polis ve asker şeyimiz çok fazla, velimiz çok fazla, sizin işte gelmenizden dolayı sizi rahatsız edebilirler yani tepki toplayabilirsiniz, sizin güvenliğiniz açısından." Hiç utanmıyorum, hocam dedim. Şimdi olsa yine yaparım dedim. Yani şey yapabilirsiniz dedim. Zaten ondan sonra bana zaten haksızlık yapıldı. Birinci sınıfta, memur öğrenciler başka sınıfa verildi, taşınmalı ve köy çocukları bana geldi. Dedim ki başım gözüm üzerine. Sandılar ki köy çocuklarından bir şey çıkmaz, fakir emekçi çocuklarından, okulun birincisi olduk, neyse, sonra tuttular beni hemen yarı dönemde başka bir yere verince, polis velilerim Milli Eğitim'i, CİMER'i,

mimeri hep onlar aradı, araya şey koydular, biz öğretmenimizi istiyoruz diye. Yani çarşafli kadınlar gitti, beni şey yaptı ve inanamadılar ve hala benim ve şey yaptılar, baskı yaptılar şeye, Milli Eğitim'e. Cumhurbaşkanlığı'na yazı yazdılar. Bir velim şeydi, karısı çarşafliydi, kendisi de daire müdürü, o direkt okulu aradı, öğretmenimizi istiyoruz, bizim öğretmenimizi niye değiştirdiniz diyerekten. Milli Eğitim görevlisi okula gitmek zorunda kalmış, yerime gelen öğretmeni ikna etmek için. Ben sonra tekrar geri yine görev yerime döndüm. Yani sandılar ki onlar şey, biz oradan geldik herhalde insan sevmiyor muyuz sandılar? İnsan ayrımı mı yapacağımızı sandılar? Ama sizi şeye şikâyet ettiler. Diyormuş ki şikâyet ettiğiniz öğretmeni bu kadar niye sevdiniz falan. Çünkü ben hepsine emek verdim, ben hepsinin evine gittim. Hepsini, yani o kadar emek verdim ki, dediğim gibi Eğitim-Senliyim, solcuyum, hiç inkâr da etmedim.

Otizimli öğrenciye onlar rapor almak için uğraştılar. Ben dedim ki hayır. Bu sistem çok acımasız, çocuğu okumanın dışına atar diyerekten bire bir ilgilenip okuma yazma öğrettim. İnanamamış doktorlar, yani otizimli bir öğrenci okuma yazma öğrettim diye ve ben şey, beni sınıf ve normal bir sınıf, özel eğitim de değil benim okulum. Yani o kadar çok fedakârlık yapıyoruz ki bu memleket için. Sanıyorlar ki vatan vatani, bayrağı sevince vatan, sadece onların vatani. Öyle ilginç şeylerle karşılaştım burada. İyi ki geldim, iyi ki de yapmışım. Ülkemin değişik yerlerini tanıyorum, hiç pişman değilim (gülüyor). Şimdi olsa yine yaparım ve bana şey yapıyorlar, gittiğin yere bir daha sürgün gittiğini söyleme. Dedim ki söylerim yani, utandığım şeyi yapmam, yaptığım şeyden de utanmam dedim. Yani beni açlıkla terbiye mi ediyorlar? Etsinler dedim. Yani ben ekmeğimi bir şekilde şey yaparım. Belki sizin gibi katlarda, lüks arabalarda gezmem ama sonuçta daha onurlu yaşarım. İlkelerim var benim falan deyince insanlar bu değerlerin ne olduğunu bilmiyor ki. Yani gerçekten işimiz çok zor. Çok zoor çünkü bence kadınları önce kazanmamız gerekiyor, kadınları kazanmadığımız sürece hiçbir şey değişmeyecek. Ve o kadar hurafe şeylerle ve bu pandemi sürecinde şimdi okul gruplarına bakıyorum, yeniden yeniden kendini örgütledi biliyor musunuz? Yani kimse bunu görmüyor, kimse şey yapmıyor. Çünkü görünmez bir şeyle savaşmak, görünmez bir şeye havale etmek demektir ve görünmez bir şeye havale etmiş durumdalar şu an. Yani çok işimiz zor, öyle deyim.

Yani ben bu şeyin, kadınların konuşmalarına tanık oldukça, yani böyle biraz umudum kesiliyor. Sonra işçileri görünce, bir hareketlenme görünce umutlanıyorum. Böyle iki ara, bir derezeyim gerçekten ama. Yani umudumu yitirmemeye çalışıyorum. Her gün, her gün, yeniden yeniden kendimi örgütliyorum. Her gün yeniden. Yoksa gerçekten bıraktın mı gidiyorsun yani. Çünkü boşluk tanımıyor hayat, hiç boş tanımıyor. Öyle.

Ben teŖekkür ederim, dinlediğiniz için. Tamam, görüşürüz. Görüşürüz.